

Taxa postală plătită în numerar conform
aprobării No. 29590/939.

MAGYAR L

* KERESZTÉNY * NAPILAP *

Laptulajdonos: SZENT LÁSZLÓ NYOMDA R-T. Törvényszéki bej. szám: Tr. B. 11/11. Jun. 1938.

Igazgató és felelősszerkesztő:
DR PAÁL ÁRPÁD

ORADEA

Főmunkatárs:
DR GYÁRFÁS ELEMÉR

Beszámolt a külügyminiszter az elmúlt napok eseményeiről

A szovjet-román jegyzékváltás története. — Argetoianu külügyminiszter ismertette a jegyzékek szövegét a képviselőház és a szenátus egyesített külügyi bizottsága előtt

Bucurestiből jelentik: Argetoianu királyi tanácsos, külügyminiszter a szenátus és a parlament egyesített külügyi bizottsága előtt az alábbi expozé tartotta:

— Szenátor urak, képviselő urak! Megkértem a szenátus és a parlament külügyi bizottságának elnökeit, hogy hívják össze az egye-

sített külügyi bizottságot, hogy tájékoztathassuk önöket a június hó 26-tól a mai napig történt eseményekről, azokról az eseményekről, amelyek olyan mélyen megrázták lelkeinket. Június 26-ról 27-re virradó éjszaka a román kormány a moszkvai román követtől táviratot kapott, amely az alábbiakat tartalmazta:

A szovjet ultimátum szövege

— Ma este Molotov szovjet külügyi népbiztos ultimátumot juttatott el hozzám, amely így hangzik:

— 1918-ban Románia — kihasználva Oroszország katonai gyengeségét — elszakította Oroszország egy részét, Besarábiát, miáltal felborította Besarábia évszázados egységét. A lakosság, különösen a Szovjetukrajnában élő ukránok és a Szovjetunió sohasem békélt meg Besarábia fegyveres úton való birtokbavételének tényével, amit a szovjet kormány nem egy alkalommal ki is nyilatkoztatott s az egész világ elé tárt. Most, amikor az URSS gyengesége a múlté, másrészt a nemzetközi helyzet egyes multbeli kérdések gyors megoldását léptette életbe az országok közötti tartós béke biztosítása érdekében, a Szovjetunió szükségesnek és célszerűnek tartja, hogy az igazság helyreállításának érdekében Romániával együttesen nyomban megoldja Besarábia és Szovjetunióhoz való visszatérésnek kérdését. A szovjet kormány úgy találja, hogy Besarábia visszatérésének kérdése szervesen összefügg Bukovina ama részének átadásával is, amelynek lakosságát a történelmi sorsközösség, a nyelvazonosság és a nemzetalkat Szovjetukrajnához fűzi. Ez annál is igazságosabb lenne, mert Bukovina északi részének átadása egyszersmind kártérítésül is szolgálhatna ama veszteségek fejében, amelyet a Szovjetuniónak a 22 éves besarábiai román uralom okozott.

Az U. R. S. S. kormánya a román királyi kormánynak a következőket indítványozza:

1. Adják vissza minden körülmények között a Szovjetunióknak Besarábiát. 2. Adják vissza a Szovjetunióknak Bukovina északi részét, a mellékelt térképen megjelölt határok szerint. A szovjet kormány kifejezi azt a reményét, hogy a román kormány elfogadja az U. R. S. S. ajánlatait s hogy lehetőséget fog nyújtani az U. R. S. S. és Románia közötti hosszúranyúlt veszály békés elintézéséhez. A szovjet kormány a román királyi kormány válaszáig június 27-ike folyamán várja.

— A nehéz helyzetben — folytatta expozéját Argetoianu külügyminiszter — másnap reggelre összehívták a koronatanácsot. Ezen az ülésen a királyi tanácsosokon és a kormány tagjain kívül Tenescu tábornok, vezérkari főnök is résztvett. Hosszas tárgyalások után arra a meggyőződésre jutottunk, hogy minden külső

segítség nélkül, a saját erőnkre támaszkodó ellenállás nem biztató reménnyel s így a szovjet ultimátumot nem lehet elutasítani. A tárgyalások alapján a következő szövegű táviratot küldöttük Moszkvába:

Kísérlet az egyezkedő tárgyalásokra.

— Az U. R. S. S. kormánya 1940 június 28-án este 10 órakor Molotov szovjet külügyi népbiztos által jegyzéket küldött Davidescu moszkvai román követ után a román kormánynak. Mint a szovjet kormányt, bennünket is az a vágy hat át, hogy az U. R. S. S. és Románia között az összes meg nem értésre okot adó kérdéseket békés úton intézzük el, ezért a román királyi kormány hajlandó azonnal, a legteljesebb baráti megbeszélés és közös meg egyezés alapján eljárni az összes kérdésekben. Ennek következtében a román kormány kéri a szovjet kormányt, hogy szíveskedjék megjelölni a helyet és az időpontot a cél érdekében. Amikor a szovjet kormánytól válasz érkezik, a román kormány kijelöli kiküldöttét és reméli,

A területek átadása, vagy — háború

— Helyzetünk világos volt, — mondotta ezután a külügyminiszter — átadás, vagy háború? Milyen feltételek mellett vi-elhattunk volna háborút? Ami erőinket illeti, keleten kellett volna harcolnunk, anélkül, hogy mögöttünk a tökéletes csend biztonsága lett volna a másik határon. A harcban, amibe belebocsátkoztunk volna, semmiféle segítségre nem számíhattunk. Ilyen körülmények között egy háború egész hadseregünk megsemmisítését jelenthette volna anélkül, hogy a román államnak célekezési lehetősége maradt volna más, esetleges támadásokkal szemben. A román kormánynak az a véleménye, hogy a mai helyzetben a román hadseregnek mindenképpen érintetlennek kell maradnia és hinnie kell nemzetük élet erejében, amely az évszázadok folyamán minden igazságtalansággal szembe tudott nézni.

— A román kormány ennek megfelelően a következő választ küldte Moszkvába:

— A román kormány, hogy elkerülje az erőszakhoz való folyamodást és az ellenségeskedésnek megkezdését Európának ebben a részében, kényszerítve érzi magát, hogy a szovjet válaszban megjelölt kiürítési feltételeket elfogadja. A román kormány mindamellett azt kívánja, hogy az 1. és 2-ik pontok időpontja meghosszabbíttassék, mert az

hogy a szovjet kormány kiküldöttével folytatandó megbeszélések békés és baráti egyetértést fognak eredményezni az U. R. S. S. és Románia között.

— Szövetségeseinktől és barátainktól azt a tanácsot kaptuk, — mondta Argetoianu külügyminiszter, — hogy teljesítsük a szovjet ultimátumot, nehogy háború fenyegebben bennünket Európának ebben a részében. Azt hittük, hogy tárgyalások indítványozásával enyhíteni tudjuk a feltételeket. Ezért kértük egy hely megjelölését, ahol mindkét fél teljhatalmu megbízottai találkozhatnak.

A Szovjet újabb válasza.

— A moszkvai válasza való várakozás közben a koronatanács este 9 órakor egy második ülést is tartott, míg a június 27-ről 28-ra virradó éjszaka megérkezett a szovjet kormány válasza, melyet szintén moszkvai követségünk továbbított. A válasz a következő volt:

— Az U. R. S. S. kormánya úgy találja, hogy a román királyi kormány 27-iki válasza nem pontos. A feleletben ugyanis nem mondja meg egyenesen, hogy elfogadja a szovjet kormánynak Besarábia és Északbukovina haladéktalan átadására vonatkozó indítványát. Davidescu ur megmagyarázta, hogy a román királyi kormány kérdéses válasza a szovjet kormány indítványainak elfogadását jelenti s ezért a szovjet kormány — a magyarázat alapján — a következőket indítványozza: 1. Négy napon belül, június 28-tól kezdődőleg, 14 órától moszkvai időszámítás szerint, írítsék ki a román katonaságtól Besarábia és Bukovina területét. 2. A szovjet csapatok ugyanekkor szállják meg Besarábia és Északbukovina területét. 3. Június 28-án a szovjet csapatok foglalják el Csernovicot, Chisinaut és Cetatea-Albát. 4. A román királyi kormány vállaljon kötelezettséget a mozdonyok és a vasúti kocsik, a vasúti pályák, a hidak, raktárak, repülőterek, ipari üzemek, villamos üzemek és táviró berendezések megőrzéséért. 5. Nevezzenek ki egy szovjet és román kiküldöttékből álló két-két tagú bizottságot, hogy a Besarábia és Északbukovina kiürítésével járó kérdéseket megbeszéljék. A szovjet kormány a fenti indítványokra való választ moszkvai idő szerint június 28-án, nem később, mint 12 órára várja.

áradások és az esőzések miatt, amelyek az összes közlekedési utakat megromgalták, nagyon nehéz az említett területek kiürítését négy napon elvégezni. Az 5-ik pontban megjelölt vegyesbizottság megvitatathatná és megoldhatná ezt a kérdést. A román kiküldöttek neveit még a mai nap folyamán közölni fogjuk.

Új korszak következik Románia külpolitikájában.

— Szenátor urak, Képviselő urak — folytatta ezután Argetoianu külügyminiszter, — új korszak következik Románia külpolitikájában. A jelenlegi orientáció keretein belül a kormány elhatározta, hogy lemond az 1939. április 13-iki francia—angol kezességről. Az ország testéből leszakított részek kiürítése folyik. A román nép megacélozott lélekkel fogadja ezt az újabb megpróbáltatást, amely talán a légfájdalmasabb hosszú mártíromsága alatt. Isten útját senki sem ismeri: várjunk bátran, mint ahogy szüleinck tanítottak, dolgozzunk, legyünk egységesek és vegyük körül szeretettel és hűséggel az ország zászlóját. A trón és a dinasztia a kezessége a holnap Romániának. Kiáltunk mindnyájan vérző szívvel, de erős hang-

gal: *Éljen a soha el nem múlt Románia, éljen a Király, éljen a dinasztia.*

Argetoianu külügyminiszter után Tatarescu miniszterelnök emelkedett szóásra s a nemzetközi helyzetet ismertette, amelyek az utóbbi napok eseményeit előidézték. Fegyveres nyomás alatt Románia kénytelen volt átengedni olyan területeket, amelyek mindig románok voltak és azok is maradnak. Románia szorosán egycsül a trón körül.

Kik irták alá a Iorga királyi tanácsos által átnyújtott emlékiratot?

Bucurestiből jelentik: Nicolae Iorga királyi

tanácsos, volt miniszterelnök, emlékiratot nyújtott át az alábbi volt politikai vezetők aláírásával, akik nem tudták személyesen nyilvánítani a román lelkiismerettel való tökéletes együttérzésüket:

Iuliu Maniu, volt miniszterelnök, I. Michalache volt miniszter, A. C. Cuza volt miniszter, C. I. T. Brătianu volt miniszter, G. Mironescu volt miniszterelnök, Mihail Popovici volt miniszter, M. D. Chirulescu volt miniszter, dr. I. Costinescu volt miniszter, Octavian Taslaeanu, Constantin Brătianu, M. Oromulu, Gh. Cipaianu, Dan Ciuguleanu.

Megérkeztek a fővárosba a kiűritett területek hatósági vezetői

Rendben folyik a menekültek elhelyezése és segélyezése

Bucurestiből jelentik: A belügyminisztérium a következő közleményt adta ki: „A bukovinai és beszarábiai menekültek elszállítása, segélyezése és elhelyezése a megállapított terveknek megfelelően, rendben folyik. Nem jelentettek semmi incidenst. A nap folyamán a kiűritett területekről több hatósági vezető személyiség jelentkezett a fővárosban. A belügyminisztérium és az államtitkárságok jelentéseket kaptak Cazacliu királyi helytartótól, Dionisie cetatea-albai püspöktől, Vladimir Christi chisineui polgármestertől, Luncescu Iapusanai prefektustól, Vidrascu tighinai prefektustól, a Dnyeszter tartomány rendőrfőparancsnokától, Traian Popovici cernovicai képviselőtől, Serban Plondor képviselőtől, Vasile Barca szenátor, volt minisztertől, Filaret Dobosól, a bukovinai ifjúsági szervezetek parancsnokától, stb.

Helyzetjelentés a menekültek érkezéséről

A bucarestii lapok helyzetjelentéseket közölnek a bukovinai és beszarábiai menekültek érkezéséről.

Az Északi Pályaudvar, — írja a Curentul, — máskor ilyenkor, július elején vidám képet nyújt. Nyaralásra készülők tömegei vonulnak fel a ragyogó napsütésben; iskolás gyermekek hosszú sorai helyezkednek el a zöld galyakkal feldíszített szerelvényekben, hogy üdülő telepekre induljanak. S most a megszállott területek menekültjei érkeznek egymás után befutó vonatokon, mélyen megrendülve a drámai események hatása alatt, magukkal hozva minden vagyonukat, amit a hódítók beözönlésétől meg tudtak menteni: ágyneműt, kisebb berendezési tárgyakat, egy-egy kedves képet, emlékeket, évek hosszú során s a jövőbe vetett bizalommal gyűjtögetett értékeket, amelvektől a gyors menekülés izalmában sem tudtak megválni.

A peron egyik oldalán a polgári menekülteket állítják fel, a másik oldalon a katonaság sorakozik.

Mindenütt a kiállott izgulmaknak, a hosszú út fáradságainak és mélysége szomorúságnak nyomai

látszanak az arcokon. A családok szorosán összecsoportosulva várakoznak, hogy intézkedés történéj elszállásolásukról. Levetség, csend; csak a legszükségesebbeket beszélnek meg; itt-ott egy elszakadt családtagot keresnek, másutt az egymásra találás, a viszontlátás örömei enyhítik az általános bánatot. Nemesak asszonyok, gyermekek siratják

A CFR. közleménye Beszarábia és Észak-Bukovina kiűritéséről

Felfegyverzett polgári ruhás bandák támadták meg a menekülőket szállító vonatokat

Bucurestiből jelentik: A vasúti vezérigazgatóság közleményt adott ki azokról az intézkedésekről, amelyeket a CFR Beszarábia és Észak-Bukovina kiűritésével kapcsolatban foganatosított.

A vasut személy- és áruszállító vagonokból álló számos szerelvényt küldött az átengedett területekre, hogy a kiűrités idejében való lebonyolítását lehetővé tegye.

A vezérigazgatóság közli, hogy azoknak a vonatoknak, amelyek eddig Beszarábiában közlekedtek, ezután Iásiban és Galatiában lesz a végállomásuk. A bukovinai vonatok pedig csak Dornesti állomásig közlekednek.

Különböző beszarábiai városokból érkezett jelentések szerint annak ellenére, hogy a vasut sürögősen intézkedett, a kiűrités lebonyolítását sok helyen úgy a kiinduló állomásokról, mint pedig útközben polgári öltözöt bandák megakadályozták. A vasúti személyzet egyrészt ezek a felfegyverzett bandák foglyul ejtették. A vasúti személyzet azonban élete feláldozásával is teljesítette kötelességét.

az ország sorsát és saját sorsukat; a férfiak szemébe is könny tolu.

Az egyik vagonból beteg aggastyánt emelnek ki. A menekülés előtti napon operálták meg s övéi magukkal hozták őt mégis, nehogy idegen környezetben, részvétlen emberek között kelljen befejeznie életét.

S egy másik vagonból öszhaju pap száll ki, már alig bírják lábait. Semmit sem hozott magával, csak egy kis kézitáskát s egy ezüst díszítésű szentképet, amelyet még szüleitől örökölt.

Vöröskeresztes hölgyek, buzgó kis országőrleányok sűrűnek-forognak a menekültek csoportjai között. Forró teát, élelmiszert, cigarettát osztanak ki s a menekültek hálását, lemondó mosollyal fogadják az adományokat.

Hozzávetőleges becslés szerint az átadott területek kiűritésének első napjain tízezer menekült érkezett Bucurestibe. Marasestiből és Buzauból főként azokat irányították ide, akiknek rokonaik, ismerőseik vannak a fővárosban és remélhették, hogy ezeknél elszállásolást nyernek.

Az állomás közelében, egy Bulevardul Basarabuti iskolában működik a bizottság, amely a menekültek elhelyezését végzi. Itt szállásolják el őket ideiglenesen s innen osztják szét őket bucarestii intézményeknél és családoknál addig, amíg a hivatalnokok új beosztásukat megkapják, más menekültek pedig megtalálják azokat a munkahelyeket, amelyek lehetővé teszik számukra, hogy új életkörülményeikbe beilleszkedjenek.

Elsősorban a katonai szállításokat eszközölték.

A szovjet hatóságok Unghenben vasárnap délelőtt 10 órakor érkeztek meg és rendezkedtek be. Vasárnap este 10 órakor egy 17 vagonból álló szerelvényt indult el Iásiból, több mint ezer zsidóval, akik a megszállott Beszarábiába utaztak.

Traian Paun mérnök, a CFR vezérigazgatója, aki személyesen szervezte ezeket a rendkívüli szállításokat, többek között intézkedett, hogy a vonat, amely a bugazi tüdőszanatóriumból elszállított beteg gyermekeket hozta, a bucaresti keleti pályaudvar felé irányítsák.

Reniben felfegyverzett bandák erőszakoskodtak a vasúti személyzettel szemben, lekapcsolták a vonatokat mozdonyait, az ottani depókba vitték és az utasokat kényszerítették, hogy szálljanak le a vasúti kocsikból. Egy mozdonyvezető súlyosan sebesülve vezetett egy vonatot Galatig.

A vasúti vezérigazgatóság azzal fejezi be közleményét, hogy a CFR személyzete mindenütt teljesítette kötelességét.

A föld

Irta: Bodó István

Dalolt az ekevas, mert szive volt az ekevasnak. Tükrös orcáján szikrákat vert a márciusi nap s akárha milliányi apró ezüstszőcske ugrált volna szét a hasadós és szétomló rögökön. A fényből Lázár János homlokára is került, aki ezen a virradó boldog délelőttön nem gondolt arra, hogy csak egy hold az ő földje s a nyíló barázdákban lépkedő ló a szomszédék lova. Nem gondolt rá, hogy is gondolhatott volna, mikor fogta a föld, az élet gyökere és belesorgatta izmába, szivébe a végtelen puszták termő erejét. Érezte, hogy a dermesztő téli kenyértelenségben, gondban, tépelődésben lefogyott paraszti törzse hatalmas törzssé nő az egy hold földön. Olyan orias volt már, hogy fényvel átszótt üstöke elérte az ég kékségét s ahogy izmai egészséggé dagadtak a vajudó levegőben, ő vált a föld tengelyévé.

Tegnap minden fekete volt a határban, a falu szegény volt, ember, jószág, fák, üvek és a fészerek rozsdás szerszámai fásultan bamultak a lenyugozó halálos feketeségbe. Most gazdag volt a határ, a szelíd hullámban vonuló dombok, akárha egy régvárt és boldogan várt kisgyermek bőlesőjét ringatná az anyhe szellő. És gazdag volt a falu, az emberek, elborult arcukon átpirosított a felmelegedett vér. Elmult a harag, a gyűlölet és elmúlt a farsangban öldöklő alkohol gázszos uralma. A fák rügyet vetettek, az árokszálon, patakparton kisarjadt a fű és a

fészerek alatt hangos csörömpöléssel nyikorogva készülődtek munkára a szerszámok.

Es Lázár János dalolt. Előtte hasadt a barázda, hosszan és igerőn: a lábára forduló föld puha volt és meleg, akár az anyai csók, mely minden tigrás, átkot áldássá csókolit örök jószágra és örök áldozatra teremtett szívével. A nap tündöklő aranyhártyáján kísérté Lázár János dalát, míg az eleven, zengő ritmusok a ló bársnyos farán ringatódtak kényesen.

A vetőmag zsákbakötve állt otthon a kamrában, de volt a zsebében is egy marékra való. Néha elővette és gyönyörködött benne, simogatta és beszélt az erős, szép szemekhez. S amikor kibeszélte magát és lelke is jóllakott a magokból sugárzó ígéretről, kettőharapott egy kővér szemet. Pattant a szem, akárha zár pattant volna fel egy nehéz tölgyfaajtón. Egy rettentő nagy és tömör tölgyfaajtón, melyet millió és millió acs faragott, millió és millió erdőből és acélzárját a nap kohójában öntötték a világ kovácsai.

Gyönyörű ajtó volt ez, minden faragását emberek készítették emberi verejtékből, könnyből, s bizonyos sckan elbuktak gyalulás közben, sokan kidőltek a nagy robothól, amíg az utolsó forgács is legördült az ajtó lapjáról. De elkészült és remek ajtó volt. Csak egy ilyen ajtó volt a földön, s amikor az erős parasztfogak alatt felpattant a zár, Lázár János érezte, hogy az élet fénye ömlik arcára és a földekre, átszűrődik a homályos zugokon, a lápok mérges lehelletén, megemésztli a ragályt, a csüggédés kődét és az eke nyomán kiforduló férgék szívét is megdobogtatja.

Ez a jó mag kerül a földbe, a nyitott barázdák áldott méhébe. És Lázár Jánosnak volt egy mozdulata, valami jóleső lendület a föld felé, melyben a vetés és az aratás ígérete volt. Láta, amint a barázda mélyére hull a mag s ott megkapaszkodik a tapadó rögön. Olyan lehet ez, mint amikor porszem hull az ember szemébe, fáj és könnyezni kell, — hát így fogadja a föld is a magot, nedvetek erjeszt magából és a gyötrelmek nedvében indul a csira; indul, bomlik, mert hívják, mert ott áll a határban a reménykedő paraszt és halálos csöndben figyel, érzi vérevel és lelkével a nagy vajudást. És akkor a csira kidugja kicsi zöld zászlaját a föld felé és int: Ó, drága volt az én anyám, a föld, ne félj hát, apám, a nap sem hagy el engem. Apám földem teríti munkás tenyerét és meleg sugaraival életre edz engem. Ember ne félj, én erzem a hivatásomat s mire elfogy az utolsó falat kenyered, mire elérné falud határát az éhség, én teremni fogok. Csak zivatar ne jöjjön, csak jégverés ne jöjjön... ó, de én hiszek, mert én hittem születek a világra s ezerszer inkább élek, mint egyszer meghalok.

Leng a zöld zászló és érti a paraszt a csira beszédét. Mosolyogva bólint, hogy igen, nyáron kalászbá érik a mező, nyáron énekel majd a mező, akárha aranyzáju kórus zengene az aratók vidám dalát. És egy marék földet emelt maga elé és homlokát lassan ráhajította. Aztán éleset fűttengett s indult a ló.

Indult a ló és hasított az ekevas; tükrös orcáján szikrákat vert a márciusi nap s akárha milliányi ezüstszőcske ugrált volna szét a ha-

A fegyverszüneti-bizottság a francia hadsereg leszerelése kérdését vette tárgyalás alá

A belső rend fenntartására szükséges katonai létszám megállapítása. — A német főparancsnokság összefoglaló jelentést adott ki a franciaországi hadműveletekről

Wiesbadenből jelentik: A fegyverszüneti bizottság kedden folytatta tanácskozását. A tárgyalások során napirendre került a francia hadsereg leszerelésének kérdése is. A fegyverszüneti egyezmény szerint a leszerelés általános kiterjedésű ugyan, de a belső rend fenntartására megfelelő számú hadsereg maradhat fegyverben. Ennek a számát és fölfegyverzése módját a fegyverszüneti bizottság állapítja meg.

A mostani francia hadjárat német veszteségeinek összehasonlítása a világháborús veszteségekkel.

Berlinből jelentik: A Német Távirati Iroda hosszabb összefoglaló jelentést közöl a német véderő főparancsnokságától a június 5-től 25-ig lezajlott franciaországi hadműveletekről. A jelentés részletesen ismerteti a franciaországi hadművelet lefolyását a légi erő s a szárazföldi hadsereg teljes együttműködését egészen a döntő német győzelem eléréséig.

A jelentés felállítja a nyugati front mérlegét. Eszerint a német hadsereg vesztesége május 10-től a fegyverszünetig a következő: elesett 27 ezer 74, eltűnt 18 ezer 384, megsebesült 111 ezer 34. A világháborúban ezzel szemben csak az első, 1914-ik évben 638 ezer ember volt a veszteség, ezek közül 85 ezer elesett. Verdun ostromának csak az 1916 januári megkezdésekor 41 ezer volt a német halott; ezeknek a száma 1916. év végéig 336 ezerre emelkedett. (A franciák vesztesége 362 ezer halott volt Verdunnél ugyanezen idő alatt.) Csak az 1916-ik évben a Sommenál 58 ezer halottja volt a német hadseregnek.

Az 1940-ik évi franciaországi harc francia veszteségeit még nem lehetett megállapítani. Bizonyos, hogy fogságba esett 1 millió 900 ezer francia, köztük öt hadseregfőparancsnok és 29 ezer tiszt. Zsákmányul esett 55 hadosztály tel-

jes felszerelése és egész Franciaország majdnem teljes tüzériai felszerelése. Az ellenséges légi haderő június 4-ike óta 384 repülőgépet

Churchill beszámolója erről a hétről elmarad

Az angol alsóház ülésén a háborus gazdálkodási miniszter bejelentette, hogy az elmúlt öt hét eseményei nagyon megváltoztatták a gazdasági háború folytatás feltételeit

Londonból jelentik: Az alsóház keddi ülésén Eden bejelentette, hogy a lengyel és a cseh hadsereg néhány egysége kedden Angliába érkezett. A csapatok újjászervezése folyik. Ezután Észak-Írország védelméről szólva kijelentette, hogy az országész haderejét a legfőbb katonai előnyt biztosító módon helyezték el.

Dalton háborus gazdálkodási miniszter arra a kérdésre, hogy megtették-e minden szükséges intézkedést a német és olasz felügyelet alatt álló francia területek zárlatára, — igennel válaszolt.

vesztett légi harcban. A német haditengerészet elsüllyesztett 493 ezer tonna hajóúrtartalmat, a légi haderő pedig 299 ezer tonna hajóteret.

— Ha a győzelem okát mérlegeljük, — folytatja a jelentés, — megállapítható, nem felel meg a tényeknek, hogy a németek számbeli fölényben voltak, mert ez csak a légi haderőre vonatkozik. A győzelem okát éppen ott kell keresni, ahol ellenségeink a gyengénket látták: a Harmadik Birodalom forradalmi lendületében és a nemzeti szocialista vezetésben. Minden idők ragyogó példája lesz a német katonai parancsnokok személyes kiállása. Speck altábornagy hadteste élén halt hősi halált és hozzá hasonlóan számos magasrangu tiszt. A nagy német birodalom egy legerősebbnek tartott szárazföldi haderővel rendelkező ellenféllel szemben ért el győzelmet, olyan haderővel, mely nemcsak ügyesen, hanem vitézül harcolt. Most már nincsenek szövetségesek, csak egy ellenség van: Anglia.

Ezután bejelentette, hogy az elmúlt öt hét eseményei a közgazdasági háború feltételeit és módszereit nagyon megváltoztatták.

Attlee őrnagy bejelentette, hogy Churchill a háborus helyzettel kapcsolatban nyilatkozni fog, de a nyilatkozat időpontjáról nem tud felvilágosítást adni és azt sem tudja, hogy arra ezen a héten sor kerül-e. Churchill — ugymond — aggályosnak tartja, hogy az alsóház előtt a legrövidebb időn belül felvilágosítást adjon.

Sir Archibald Sinclair légügyi államtitkár bejelentette, intézkedések történtek, amelyek az elkövetkezendő hónapok folyamán nagy lépésekkel viszik előre a pilóták és a segéd-repülőszemélyzet kiképzését.

Angol jelentés a Kiel elleni légtámadás eredményeiről.

Londonból jelentik: Hivatalos jelentés szerint a Kiel ellen intézett légi támadásnál a Scharnhorst német páncélos, mely javítás alatt állott, súlyosan megrongálódott. Bombák dobtak egy dokkra és egy másik hajóra is. A hajón — az angol jelentés szerint — tűz ütött ki.

(Az angol jelentések a Scharnhorst német páncélos hajóról már többször hoztak olyan hírt, hogy ez a hajó elpusztult. A Kiel elleni légi támadás a tegnapi közölt német jelentés szerint úgy végződött, hogy hét angol repülőgépet a légharító német ütöttek lelőttek.)

(Gikkünk folytatása a 4-ik oldalon.)

Az Oradeai-Nagyváradai Telefonszolgálat

értesíti t. előfizetőit és a közönséget, hogy 1940. július 1-ével életbelépett az interurban telefonbeszélgetések új díjszabása. Az új díjszabásról felvilágosításokat ad az e célra külön felállított szolgálatunk, mely 3444 telefonszám alatt áll a közönség rendelkezésére. — Ez a külön szolgálatunk 5 napig ad mindenre kiterjedő részletes felvilágosítást.

sadó és szétomló rögökön. Lázár János pedig a lóval beszélt már a zengő napfényben, s a ló felélt a maga módja szerint, neki ígérve születendő csikáját. Mert erről volt szó közöttük. A születendő csikót akarta, hogy jövőre ne kelljen kölcsönkérni a szomszédok lovát. Ugy gondolta, mindent el is rendezett: hol lenne az istálló, hol a fészter, hová gyűjtené télidőre a takarmányt, sőt tovább gondolt s ez a gondolata volt a legszebb. Ugy képzelte, hogy építene a falu egy közös magtárát és oda minden gazda beszolgáltatná feleslegét, akár tíz szem is lenne az a felesleg. S ha jégverés jönne, vagy aszály, vagy túrvész pusztítana valamelyik portán, nem kellene kölcsönöt faragni, nem kellene kétségbeesni, az elbukott parasztnak, hiszen ott a közös magtár. Nem is búsítana el senki, amikor a közös magtár és közös óró lenne fundamentuma az élet házáknak. Es akinek nem volna feleslege, az épügy részese volna a közös magtárnak, mint az, akinek a legtöbb feleslege van. Akkor sok minden megváltozna. Nem lenne több szegény legény és gazdag leány, nem lenne gőg, hiúság, önzés és zsugoriság, csak ember, aki jó, igaz és buzgalan. A gyermekek szívében egymást a „vagyonért”, az „örökségért”. A közös jóakarata, a közös szeretet, a közös célért kifejtett munka biztosítaná mindenki életét. Béke és nyugalom szállna a falura, s ha jönne a jeges vihar, a tűz, az aszály, nem kellene reszkenni, jajgatni és átkozódni, mert minden vészben érezné a falu, hogy Valaki eljött, itt van és itt marad örök időnkig. Ezért kérte a lótól a csikáját. Óró volt a gondolat, hát ő akart az első lenni, aki ad a

feleslegéből. A ló nevetett és bologatott okos fejével, mintha értette volna Lázár János szándékát. A csikó tehát az óró lesz... Mosolyogva nézett körül, s úgy érezte, megerősödött, több lett, mint volt, de benne megerősödött a falu is. Érezte a rögök vajudását, a levegő erjedését, az egyetemes mozgást, mely apró részleteiben nem vált tudatosá benne, de tudta, hogy minden készülődik, pattanásra kész, akár a szem s talán csak egyetlen lövés kell, hogy az áldott vajudásból élet szülessen a világra. Talán csak egyetlen fuvallat kell s kinyílnak a kapuk a végtelenben és a fény áttör a határ kódén és elönti a legsötétebb zugokat is. Már szinte látni vélte a csodát a felszántott földek határában, az ekezarvak dől és úgy nézte hosszú percekig.

De még volt egy forduló. Elindult hát: zengett és énekelte az ekevas, tükrös orcájáról biboroszkrákat vert az alkonyodó nap s akárha millió biborpile szállt volna a rögökre. Mégis csönd volt. De jó volt ez a csönd, mint a jó munka utáni nyugalmas pihenő. A ló árnyéka már alig látszott a friss barázdákon.

Március volt s még halvány kődpára ereszkedett alá a magasból, akár egy iraga selyemfüggöny, mely elfedte a távoli dombokat és a falut. Mégis úgy érezte, hogy ebben a lehalkult órában közelebb került a dolgok gyökeréhez, a búvártitkokhoz, melyek csak a tudatlan elmének fájnak és a sötétben járók előtt babonas kísértetek. De ő lát és megéri a titkok értelmét, s tudja, hogy a láthatatlan dolgok nem démonokat és gonosz szellemeket szülnék a földre, hanem az eszmét, a gondolatot. Igen, így alkot nyatkor mintha tömörebb lenne a levegő, mint-

ha a porral és a füsttel leülledne valami iszap s az utolsó fénysugarak lobbanása mellett kristálytisztán folyna a gondolatok patakja. Akkor is alkonyodott, amikor tóprengő agyából egyszerre minden különösebb erőfeszítés nélkül fel-emelkedett a „közös magtár” gondolata és minden olyan egyszerű lett. Sohase érezte magát olyan könnyűnek és tisztának, mint azokban a percekben. Egy új hang szólalt meg benne s ez a hang tovább zengett, újabb hangokat szült, s ma úgy zeng már, akár az orgona.

A föld lassan elfogyott; az utolsó barázda is kinyílt az égbolt felé. Megállt, nézte az opálos derengésben hamvazódó földet. Teleszívta magát illatával és kinyújtózott. Elvégezte a mai nap munkáját; indulhat hazafelé. De még nem ment: a távoli ködtakaró dombokat figyelte. S ahogy nézte a falu mögötti dombot, megegyezt fellebbant a nap, akárha egy izzó tükör emelkedett volna fel és a tükör lapja őt mutatta meg, homlokát az égig emelte, egészen a csillagokig, míg árnyékát hosszan és hatalmas sullyal az estébe hunyó keleti határszélig döntötte el.

Nyugodtan és mozdulatlanul állt. Arca komoly volt, csak szeme intetetett az utolsó fénynek. Aztán elővette a marék magot, egyik tenyeréből a másikba öntötte, hogy megtisztuljon. Egy pillanatra lehunyta a szemét és látta a magtárát. A mindenki magtárát. Ott áll majd a falu közepén. És az első feleslegét a kezében évvé erős, szép magvak adják majd. Szavai után megmozdultak a barázdák, s valami halk és boldog hívás áradt az alázatos megtárlásból. És akkor Lázár János gazdag marokkal elszórta az ígérő szép magvakat.

Angol bombatámadás Hamburg egyik külvárosi negyedére

Német légitámadás három északkeleti angol város ellen és Délnyugat-Angliában

Hamburgból jelentik: Angol repülőgépek a június 30-án virradó éjszaka bombákat dobtak a Hamburg külvárosához tartozó egyik negyedre. A bombatámadás áldozatai között van egy anya öt éves gyermekével. Súlyos bombatalálat érte a keresztény Karitász nyomorék-otthonát, mely egy templom mellett van. Több gyermek meghalt, sok megsebesült.

Londonból jelentik: Az angol légügyi minisztérium közölte, hogy ellenséges repülőgépek kedden este légi támadást intéztek Anglia északkeleti partjai ellen. Két városra és egy harmadik város környékére bombák estek. Bombákat dobtak Délnyugat-Angliában egy mezőre is. 12 ember meghalt, 123 megsebesült.

83 ezer tonna volt az angol kereskedelmi hajók multheti vesztesége.

Berlinből jelentik: A keddi német hadijelentés szerint az angol kereskedelmi tengerészetnek

az elmúlt héten 83 ezer tonna volt a vesztesége. Az angol hivatalos jelentés ezzel kapcsolatban megállapítja, hogy a nagy veszteség a német tengeralattjárók fokozottabb tevékenységének tulajdonítható.

Churchill szemléltette a sussexi partvidéken.

Londonból jelentik: Churchill kedden este meglátogatta a Sussex-i partvidéket és felülvizsgálta az ottani védőműveket.

Tüntetés Ciprusban az angol hadkötelezettség ellen.

Rómából jelentik: A *Giornale d'Italia* jelentése szerint Ciprus fővárosában tüntettek az angolok által bevezetett általános hadkötelezettség ellen. A kormányzói palota sok ablakát betörték. A rendőrségnek kellett közbelépnie.

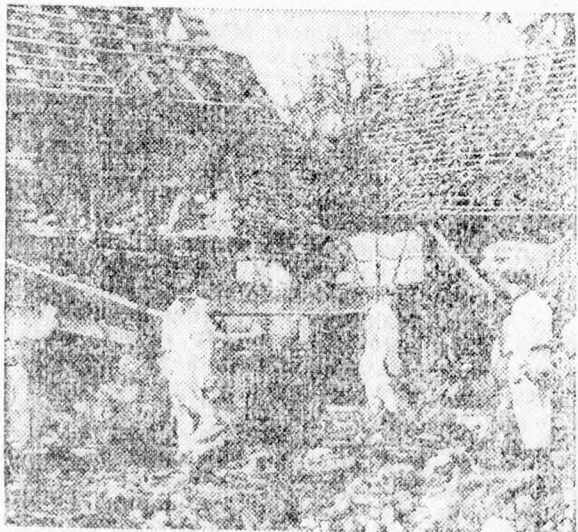
Franciaország felsorakozása Petain tábornagy kormánya körül

Belső hadviselés kezdődik a korrupció ellen

Madridból jelentik: Az „ABC” című spanyol lap bordeauxi tudósítója helyzetképet közöl a Franciaországban végbemenő új alakulásról. Londonban — írja — az volt a szándék, hogy a francia gyarmatokat felizgassák az anyaország ellen s kimondassák velük az elszakadást. Készen voltak rá, hogy megszállják a gyarmatokat, még pedig az azal az ürüggyel, mert ezek védtelenül maradtak. A mérsékelt fegyverszüneti egyezmény azonban gondoskodott róla, hogy a gyarmatokon a francia hajóhad továbbra is védelmet gyakorolhasson. Ez az intézkedés vastag vonallal keresztülhuzta az angol számítását.

A Franciaországból érkező összes jelentések megállapítják, hogy Petain kormányának tekintélye napról-napra növekszik. Az összes fegyvernemek tisztjei, kik pár héttel ezelőtt külföldre menekültek, mind tömegesen térnek vissza Franciaországba. Blum, Mandel és Campinchi s más plutokrata-vezetők angol ügynökök segítségével hajóztak ki külföldre. Daladier-vel együtt 35 francia képviselő és szenátor érkezett Északfranciaországba. Reynaud, ki e pillanatban még Franciaországban tartózkodik, a spanyol kormánytól átutazási vízumot kért, hogy Délamerikába távozhassék. Egyébként a menekülés Franciaországból mind nehezebbé vált, mióta angol hajók nem tudnak a francia kikötőbe befutni.

A francia sajtó különben mind egyértelműben áll a Petain-kormány oldalára. A „Caronne” című lap írja, hogy a háború visszavonhatatlanul elveszett; azonban van egy másik háború, amit Franciaországnak belülről kell megvívnia s ez még megmenti az országot. Ez a háború a korrupció és az önzés ellen folyik, s a politikai erköletelenség ellen. A jövő a szociális béke érdekében való munkáé, mely minden franciát egyesít. Ezzel a rendszerrrel érte el Németország a maga hatalmas sikereit. Franciaországnak át kell vennie ezt a rendszert és követnie kell Petain tábornagyot, kinek

Eltakarítják a háborús romokat Észak-Franciaországban.

bizonyára méltó utódai fognak fölnövekedni.

A frontarcosok lapja, a *La Petite Gironde* írja, hogy minden igazi frontarcos a Petain oldalára áll, s felháborodva nézi azt a színjátékot, amit egy hazátlan csoport szégyentelen menekülése idézett elő. Ezek most elhagyják Franciaországot, miután husz év előtt a győzelem óráiban túláradóan kivették a sikerből a részüket. De Franciaország végeredményben csak nyerhet azzal, ha a maga gyökértelen elemeitől megzabadosul, s ha

A lengyel hadjárat során elesett német hős halottak tetemeit hazaviszik a Szovjetnek jutott területről

Német bizottság érkezett Moszkvába

Berlinből jelentik: Gleise Horstenau vezetésével Berlinből hivatalos bizottság érkezett kedden Moszkvába. A bizottság feladata, hogy illetékes szovjet hatóságokkal tárgyalásokat folytasson

azoknak a német hős halottaknak a kihantolásáról, akik a lengyel hadjárat során Lengyelországnak most a szovjet unióhoz tartozó részén estek el.

Az amerikai hadügyminiszter rádióbeszédet tartott az állandó katonai szolgálat érdekében

Az ellenséges betörések lehetőségéről szólva ezt mondotta: „Példátlanul nagy veszély előtt állunk.” — Kijelentette, hogy az európai partraszállás amerikai csapatok részére ma lehetetlen

Washingtonból jelentik: Stimson hadügyminiszter a szenátus hadügyi bizottságában beszédet mondott.

— Nem bízunk, — mondotta a többi között, — hogy védve vagyunk ellenséges betörések ellen, ha keresztbe fonjuk karunkat és várjuk, míg az ellenség megérkezik partjainkra. Példátlanul nagy veszély előtt állunk. A fegyverkezésre rendelkezésünkre álló idő elsősorban az Atlanti-óceán északi részének további ellenőrzésétől függ. A helyzet ma sokkal válságosabb, mint az elmúlt év őszén volt.

Stimson ezután így folytatta:

— Senki sem kívánja, hogy Amerika csapatokat küldjön a tengeren túlra, kivéve, ha az Egyesült Államok érdekeinek megvédése ezt szükségessé tenné. Az Egyesült Államok védelmi területe, a fegyverek hatósugarainak kibővülése folytán, magában foglalja Portoricót, a Bermudákat,

Uj-Fundlandot és Kanada északkeleti részét és most már felismerik azt, hogy ha hatalmas ellenség ezeken a helyeken bárhol jelentős támaszpontot tud magának biztosítani, pusztító légi támadást intézhet az Egyesült Államok keleti partvidéke ellen.

Stimson ezután sürgette az állandó kiképzési szolgálat megszavazását. Az egyik szenátor megkérdezte, lehetségesnek tartja-e a hadügyminiszter, hogy amerikai csapatokat kell majd Európába szállítani. Stimson így válaszolt:

— Ma nem hiszem. Nem hiszem, hogy partra tudnánk tenni csapatokat Európában. Egyáltalában nem tartok lehetőnek olyan beavatkozást, mely amerikai csapatoknak Európában való partraszállásával járna.

A hadügyi bizottság 45 szavazattal 3 ellenében hozzájárult Stimson fejtegetéséhez.

ezen túl ismét csak a saját szellemi és erkölcsi erőire támaszkodhatik.

Francia kikötőbe visszakisérik azt az óceánjáró hajót, amelyen Daladier, Delbos és Mandel menekült.

Genfben jelentik: Bordeauxi jelentés szerint a Marseille óceánjárót, melynek fedélzetén Daladier, Delbos és Mandel utazik, a nyílt tengeren feltartottatták s parancsot várnak francia kikötőbe való visszatérésre. A gőzös napokig igyekezett valamelyik kikötőbe befutni, de sehol sem fogadták be, mert el akarták kerülni az ebből származható bonyodalmakat.

A svájci sajtó saját országa fennállását veszélyezteti.

Berlinből jelentik: A Német Távirati Iroda jelenti: A *Neue Zürcher Zeitung* című svájci berlini levelezőjét, Karatsch dr-t kiutasították Németországból. A tudósító ellen az a gyanu merült fel, hogy valótlanságok terjesztésével megkísérelte elmérgeíteni a viszonyt Németország és Szovjet-ország között. A német jelentés megemlíti, hogy a kiutasítás magának Svájcnek érdekében történt, melynek sajtója, ha még tovább is megtűrik az ilyen hazugságokkal való izgatást, saját országa fennállását veszélyezteti.

Dánia két pártja a londoni dán követ visszahívását és a Népszövetségből való kilépést követeli.

Koppenhágából jelentik: A dán nemzeti szocialista párt és dán parasztpárt keddi gyűlésén javaslatot terjesztettek elő Dánia londoni követének visszahívására és Dániának a Népszövetségből való kilépésére.

A litván hadsereg átszervezése orosz mintára.

Kaunasból jelentik: Kedden délután a litván hadsereg átszervezéséről törvényt tettek közzé. Eszerint a litván hadsereg a jövőben néphadsereg lesz. Bevezetik a hadseregben a politikai vezető szolgálatot és propagandaszókratát állítanak fel. A hadsereg tagjai szabadidejükben részt vehetnek a politikai életben.

Egy vita margójára

Két fél érdekes vitáját ismertetjük és harmadiknak mi is hozzászólunk, mert a mi megjegyzésünk egy kis fényt deríthet az egyik fél nagyon buzgó mosakodására.

Pamfil Seicaru, az ismert román közíró és a romániai zsidóság erdélyi magyarnyelvű orgánusának, az „Uj Kelet”-nek vitájáról van szó a beszarábiai és bukovinai eseményekkel kapcsolatban. A vitát a zsidók magatartása indította el. Erről a magatartásról olyan forrásokból érkeztek hírek, amelyeknek hitelességében semmi okunk sincs kételkedni.

A „Curentul” egyik számában a következőket írta:

„Vasárnap este egy 17 vagonból álló szerelvény indult el Isából Beszarábiába. A szerelvényen ezer zsidó utazott Beszarábiába. Reniben felgyezett zsidók terrorizálták a CFR közegeit, kikapcsolták a menekülők vonatának mozdonyait, az utasokat pedig leszállították a vonatból.

Egy menekült vonatot zsidó bandák gépjegyzetű alá vettek. Az arcán megsebesült, törött állkapcsu és állott karu mozdonyvezető mégis továbbvezette a vonatot.”

Ugyanakkor az összes fővárosi lapok azonos cím alatt olasz forrásra való hivatkozással az alábbi jelentést közölték:

„A római rádióállomás jelentette, hogy a szovjetcsapatok által Beszarábiában és Észak-Bukovinában elfoglalt területeken több incidens történt.

Csernovitzban a zsidóknak egy csoportja kövekkel dobált meg két teherautót, amely katonákat szállított.

A „Messagero” első oldalán közölt tudósításával írja le a beszarábiai és északbukovinai lakosságnak a szovjetcsapatok elől való menekülését, majd rámutat a csernovici incidensekre, ahol „a zsidók kiálltak az utcára és szabadjára eresztették gyűlöletüket a románokkal szemben és kövekkel megsebesítettek néhány katonát.”

A „Piccolo” azt írja, hogy zsidóknak a szovjetcsapatok által elfoglalt városokban tanúsított magatartására való tekintettel, amely a menekültek előadásából vált ismeretessé, az egész országban a megvetés légköre uralkodik a zsidókkal szemben.”

Eddig a tudósítás.

Pamfil Seicaru „Felhívás a románokhoz” cím alatt az alábbiakat írta ezzel a kérdéssel kapcsolatban:

„A zsidók levették magukról az álarcot úgy Beszarábiában, mint Bukovinában. De miért is lennének meglepve? A zsidó aljasságnak ez a megnyilatkozása várható volt.

Ami azonban súlyosabb és ami megmagyarázza nyugtalanságomat és eme felhívásomat a románokhoz, az a zsidók tudatosan provokáló magatartása, akik az ország fővárosába mentek, hogy ott kirobbantsák a román lakosság spontán büntető reakcióját.

A galíciai lepra e szégyentelensége mögött én egy nagyon bölcsen kidolgozott manővert látok belső zavargások kirobbantására, ami a román lakosság mai lelkiállapota mellett súlyos méreteket ölthetne.

Bármilyen belső zavargás az ország gyengeségét idézheti elő. Eppen ezért bármilyen történelmi, a románok őrizték meg nyugalmaikat és utasítsák vissza a provokációt. Június és augusztus hónapok folyamán tegyünk tanúságot a legmesszebbmenő nemzeti fegyelmességünkről; ne hagyjuk kizsákmányozni magunkat abból a magatartásból, amelyet a körülmények kényszerítenek reánk.

Rendet és nyugalmat!

A hatóságok egész tevékenységükkel teljesítsék kötelességüket!

Egyetlen magánkezdeményezést sem a zsidó provokációkkal szemben!

Ne feledjük el, hogy Anglia a német of-

enziva rémületében él, a német beözönlést várja — és hogy Románia Németország koalíciósbeszerzési központja.

A cél tehát világos: a petróleumvidék elpusztítása.

Az első előkészített manőver sikertelen maradt: nem üzentünk hadat Oroszországnak — így tehát az ellenséges légiflotta nem pusztította el a Práhova völgyét. A második manőver nem lehet más, mint: belső zavargások és polgárháború. Hogy ezt a manővert meghiúsítsuk, a románoknak meg kell őrizniük nyugalmaikat, ki kell kerülniük minden provokációt.

Az idő nemsokára mellettünk fog dolgozni. Egy szót végül a zsidók, ama zsidók felé is, akik képesek arra, hogy mámor nélkül szemléljék mai tragikus szorultságunkat és világos fejjel tudnak még gondolni a holnapi napra.

Arra a „holnapra”, amely villámlásokkal közeleg... Nehogy a kemény leszámolások, a fogsíkkorlátó, a jajgató megbánások holnapja legyen az!...

Az okosok fekeztek meg a provokáló bestiák itélkező képességével rendelkező örülteket, mert még ez a mindent elfelejtő, mindent megbocsátó nép is elveszitheti egyszer türelmét.

És Izrael a vezeklések rossz csillagzatába került.

Ez legalább kevés óvatosságot tesz szükségessé a zsidók részéről.

A románok uralkodjanak haragjuk felett. Várjanak.

Az idő mellettünk fog állni, de csak egyetlen feltétel mellett:

A legszigorubb nemzeti fegyelmet bejelöl! Egyetlen gesztust sem. Türelem és nyugalom ama holnap érdekében, amely a végzethez hasonlóan kérlelhetetlenül közeleg.”

Az „Uj Kelet” vércikkben válaszol Pamfil Seicaru felhívására és a „Curentul”, valamint az olasz lapok közléseire. A válasz jellemző — zsidó válasz. Először elmossa a vádat, azután szólamokból, általánosításokból kevert boszorkánykotyvasztékkal önti le és az ügyet legjobb hite szerint ad acta tette. De álljon itt

a válasz a maga teljes terjedelmében:

„A történelem viharaiban mindig is akadnak bűnösök és találtattak bűnbakok. Mi, zsidók, akik kétezer éve, állami önállóságunk elvesztése óta passzív tényezői vagyunk a történelemnek, különösen az utóbbiak szerepét tanultuk meg. Gyakran fordul elő a nevünk ebben a szerepben a történelem lapjain. Am azok a vádak, amelyeket a történelmi megrázkódtatások vagy tragédiák idején olvastak a zsidók fejére, sohasem állták ki a próbát a történelem ítélete előtt; az idő távlatok sok hamis vádra vetett világosságot.

Lapunk tegnapi számában utaltunk azokra a külföldi forrásból származó híradásokra, amelyek a bukovinai és beszarábiai megszállás kapcsán ottani zsidó elemek magatartásáról terjedtek el. Előrelátható volt, hogy a fővárosi lapok, amelyek átvették ezeket a külföldi híreket, hitelt fognak adni e verzióknak és nem fog elmaradni a visszahatás a lelki és politikai megrázkódtatásoknak eme nehéz óráiban.

Rendet és nyugalmat! — Pamfil Seicaru-nak ez a felhívása nemcsak a román nép, hanem az ország kisebbségi lakosságának is óhaja. A legmagasabb állami érdek és követelmény ez, amelyben Románia lakosságának minden rétege egyetlen akarában találkozik. Eppen ezért megdöbbenőek és érthetetlenek Pamfil Seicaru cikkének egyéb kitételei, amelyek legkevésbé sem alkalmasak annak a követelménynek a szolgálatára, amely a román néphez intézett felhívásának lényegét alkotja.

Ki hiheti józan és tiszta fejjel, hogy való és igaz volna az, amit a „Curentul” „zsidó provokációkról” ír? Nem kételkedünk benne, hogy elvonulnak majd a keserű napok és komor órák Románia és a román nép felől és akkor ki fog tűnni, mily valótlannak azok a gyanúsítások és vádak, amelyek a zsidókat érték ezekben a napokban.

E méltatlan vádak a magunk részéről csak a legmélyebb konsternációval fogadhatjuk. Mi is beszélünk menekültekkel, szemtanúkkal, akik az ország keleti és északkeleti részeiből, közvetlenül a megszállott területekről jöttek és e szemtanúk elbeszélései legkevésbé sem látszanak igazolni a „zsidó provokációkról” szóló híreket. A zsidó lakosság is a szenvedők között volt és a legnagyobb őnmegtartóztatást tanúsította. Ha voltak incidensek, úgy ezeket nem zsidó, hanem ellenkezőleg, ukrán elemek provokálták, akiket köztudomásúlag még zsidóbarátság jelzőjével sem lehetne illetni.

Nem alkalmas ez az óra gyanúsítások és

A magyar miniszterelnök programszerű nyilatkozatot tett a kormány jövődő munkájáról

A nemzetiségi kérdés rendezése. — Uj közigazgatási törvény — A zsidótörvény és a földreform gyors végrehajtása

Budapestről jelentik: Teleki miniszterelnök a képviselőház ülése után kedden a Magyar Elet Pártjának értekezletén hosszabb beszédet mondott. Bejelentette, hogy nehéz időben megy nyári szünetire a parlament és könnyen megtörténhet, hogy szükségessé válik majd az összehívása. Fontos az, hogy a nemzet önértékel, nyugalommal és bizalommal nézzen szembe a nehéz időkkel.

A továbbiakban a miniszterelnök beszélt a nemzetiségi kérdésről. Nem lehet — mondotta — azonos szabályokat és elveket felállítani a különböző nemzetiségi és területi csoportokra. Az igazságügyminiszter foglalkozik azzal, hogy súlyosabbá tegyék a megtorlásokat az esetekben, ha valakit nemzetiségében sértenek meg. Arra törekszik a kormány, hogy a nemzetiségi kérdéssel való foglalkozásból kikapcsolja az állami sovinsztákat és a nemzetiségi agitátorokat egyaránt. A belügyminiszter intézkedett, hogy a nemzetiségi és vegyes vidékeken működő tisztviselők csak nyelvvizsga letétele után legyenek alkalmazhatók. Azoknak, akik már alkalmazásban vannak, záros határidőn belül el

kell sajátítaniuk az illető népvidek nyelvét. Ezek ellenőrzése repülőbizottsági módszerrel történik. Meg kell akadályozni, hogy filmen, vagy színházban bárkit nemzetiségében sértsenek. Megfelelő iskolákat kell felállítani. Ezen az úton elindult a kormány és nem áll meg. Ezekben az iskolákban az anyanyelven teljes államhűséget kell tanítani. Abban, hogy a gyermekek milyen iskolába járnak, a szülő határoz. Ha befolyásolást tapasztalnak, szigorú büntetést rónak ki. Az állami ellenőrzésnek szigorúnak kell lennie. Csak így lehet igazi nemzetiségi békét teremteni.

A miniszterelnök még programszerű nyilatkozatot adott arról is, hogy új közigazgatási törvény készül. A helyi hatóságok eddig a felelősséget mind magasabb hatóságokhoz hárították át, mert folyton fogyott a döntő hatáskörük. A felelősség elvét a helyi hatóságok hatásköre kiterjesztésével az alsóbb szolgálati fokokban is hatályossá kell tenni. A zsidótörvényt is a kijátszások lehetőségétől meg kell szabadítani. A földreform-törvény végrehajtását is gyorsítani kell.

* A vérszegénység és a sápadtság kezelésében, reggel éhgyomorra gyakran már két-három evőkanálnyi természetes „Ferenc József” keserűvíz is szabályozza a belek annyira fontos működését, a gyomoremésztést pedig előmozdítja és az étvágyat erősen fokozza. Kérdezze meg orvosát.

vádaskodások vitatására. Általánosításokkal szemben hogyan is lehetne védekezni. Az országnak ma rendre és nyugalomra van szüksége és a zsidóság a maga részéről lelkierejének, öntudatának és önfegyelmének szigorú megőrzésével kell, hogy hozzájáruljon ehhez. Együttérzésünket a román néppel, hűségünket az állam és trón iránt, polgári kötelezettségeink teljesítését nem zavarhatja meg semmilyen hamis gyanúsítás, semmilyen igaztalan vád. Igazunknak erőteljes és tiszta tudatában teljesítjük kötelezettségeinket és rendületlenül hiszünk abban, hogy az országnak legmagasabb fóruma meg fogja óvni a lelkek békéjét, az ország rendjét és nyugalomát.

Amit az „Új Kelet” egyik számában úgy intéz el, hogy „ki híheti józan és tiszta fejjel” és hogy méltatlan vád, meg gyanúsítás és vádaskodás, azt egy másik számában már engedékenyebben fogadja:

„Ha voltak tüntetések és azokban zsidó elemek is résztvettek, úgy ezt a tényt csak a legnagyobb konsternációval bélyegezhetnénk meg, mert az ilyen magatartás szöges ellentétben áll a zsidóság etikai beállítottságával és gondolatvilágával és összeegyeztethetetlen a kiemelkedő erkölcsi és parancsaival.”

Eddig a két fél nagyon érdekes és nagyon meggondolkoztató vitája.

+

A magunk részéről megismételjük, hogy nincs okunk kételkedni a vita alapanyagát szolgáltató hírek valóságában és tárgyilagosságában. Ami a lehetőséget illeti, az meg éppen nincs „szöges ellentétben a zsidóság etikai (?) beállítottságával és gondolatvilágával.” A zsidóság ritkán volt a történelem „passzív tényezője”, legfeljebb ügyesen meghúzódott a kulisszák mögött, mint főmozgató és főérdekelt. A történelem folyamán a zsidóság fejére olvasott vádak legtöbbször igaznak bizonyultak, de azt megengedjük, hogy sokszor rejtve maradtak.

Mindezt azért említjük meg, mert a moszkodás hangjából végzetes zsidó magatartás körvonalai bontakoznak ki. Mi eddig azt hittük, hogy a zsidóság körében lassan jobb belátás lesz urrá. Különösen a világháború utáni idők jogosítottak fel erre. A zsidóság külön rejtett világára és tisztességesnek éppen nem mondható célkitűzéseire, eszközeire éppen ebben az időben derült es, kijózanító fény. Összeomlottak az asszimilációs álmok és taktikázások. Egészséges népi irányok gyökeresen leszámoltak a gazdasági kiszípolozással és a szellemi mérgezéssel. A zsidóság sok eddig biztosan tartott pozíciót veszített el a gazdasági és politikai életben. Lassan megszokjuk, hogy fegyverszűhetek és béketárgyalások is nélkülük köttetnek meg, sőt még azt is észre vesszük, hogy éppen ezért jók ezek az alkotmányok.

Végzetes az a magatartás, amely a múlt hibáit ragaszkodik mindenáron. Ehhez ugyanis két fél kellene. Mi pedig nem vállaljuk továbbra is azt a szerepet, amelyet a zsidóság nekünk szánt.

Lássunk már egy őszinte „mea culpa”-t a zsidóság részéről! Lássuk már tüzetesen, őszintén annak a vágnak az ébredését, amely nemzeti oltont akar építeni, az otthonában földet akar művelni, bankot akar létesíteni, utcát akar telermi, bányát akar kiaknázni, erkölcsi elveket akar megvalósítani, tudományt akar csillagokig emelni: egyszóval magából magának és így az emberiség javára, nem a kára akar élni.

Az új világ számos rendezendő kérdése között a zsidóság kérdése is szerepel. Enélkül nincs sem Európában, sem a világon béke és nyugalom. Ha a zsidóság nem változtatja meg magatartását és nem készül fel becsületesen és őszintén erre az átalakulásra, akkor az végzetes és siralmas lesz számára.

(k. n.)

Uj rendszert honosít meg a kormány az árelenőrzés terén

A tűzifa, a szövetek, a cipők, a szappan és a csótészta árai kerülnek előbb egységes szabályozás alá

Kolozsvárról jelentik: Ismeretes, hogy az árukat két nagy csoportba osztották. Az első csoportba az áruk tartoznak, amelyeket közszükségleti cikkeknek minősít a kormány. Ezeknek a közszükségleti cikkeknek az eladását és az eladási árat ellenőrzését az uzoratorvény szabályozza.

Az áruk másik nagy csoportjába tartoznak azok a mezőgazdasági és ipari termékek, amelyeket a nemzetgazdasági minisztérium nem minősít közszükségleti cikkeknek. Ezeknek az áruknak a termelését, forgalombahozatalát és eladási árait az 1940 március 4-iki törvény szabályozza.

Igy tehát tulajdonképpen minden egyes árucikk a fenti két törvény valamelyikének hatálya alá tartozik. Az árelenőrzést a városi hatóságok és a nemzetgazdasági minisztérium végzik, nagyjából a nagykereskedők által havonta beterjezendő jelentések alapján. Nem kell említenünk, hogy ez az ellenőrzés olyan hatalmas megterhelést ró a ha-

tósági szervekre, amely az egész árszabályozási rendszer alkalmazhatóságának veszélyeztetésével jár.

Canciov nemzetgazdasági miniszter, aki nemrégén foglalta el új munkahelyét, újabb jelentések szerint meg akarja könnyíteni az árelenőrzéssel megbízott hatóságok munkáját és ugyanakkor megbízhatóbbá akarja tenni az ellenőrzési és árszabályozási rendszert. A miniszter azt a felfogást vallja, hogy az árelenőrzést aránylag kevés számú olyan közszükségleti cikknél kell biztosítani, amelyek ténylegesen tömegszükséglet kielégítésére szolgálnak.

Amint jól értesült forrásból közlik, a nemzetgazdasági minisztérium az élelmiszerek mellett elsősorban több tömegfogyasztású ruházati cikk-nél, a cipőknél, a szappanféléknél, a tűzifánál és a csótésztaánál akarja az árelenőrzést hatékonyabbá s egyben egyszerűbbé tenni.

Fontos tudnivalók a tanulmányi halasztásra jogosultak számára

Hivatalos közlemény a kérvények beadási határidejéről és módzatairól

(București.) A nemzetvédelmi miniszter a tanulmányi halasztásra vonatkozólag a következő közleményt adta ki:

I.

1. Azok az 1941-es katonai korosztályhoz tartozó ifjak (tehát akik 1919-ben születtek), megvan az önkéntesi (csökkentett idejű) szolgálat) joguk és tanulmányaik folytatása céljából el akarják halasztani katonai szolgálati deijüket, kötelesek 1940 augusztus 15-ig az illetékes hadkiegészítő parancsnokságon akár személyesen, akár ajánlott levélben beküldött írásbeli kérvényt beadni, amelyben a következő adatoknak kell szerepelni: név, állandó lakhely, a születés pontos ideje és helye, korosztály, illetékes hadkiegészítő, milyen tanulmányért kéri a halasztást, hol van az iskola, hányadik osztályban vagy éven van s végül csatlolni kell az 1940—41. évi katonai adó befizetését igazoló nyugtát.

2. A halasztási kérvénnyel együtt kell benyújtani az 1940—41. évi katonai adó befizetését igazoló nyugtát.

3. Akik a fenti kérvényt a meghatározott időn belül nem nyújtják be, azok elvesztik halasztási jogukat és 1940 november 1-én meg kell kezdeniük katonai szolgálatuk kitöltését.

II.

1. Azoknak az ifjaknak, akik az 1940-es, vagy még régebbi korosztályokhoz tartoznak s akik 1939 augusztus 15-én halasztást kaptak az 1939—40. évre, azoknak 1940 július 31-ig akár személyesen, akár ajánlott levélben kötelesek kérvényt benyújtani az illetékes hadkiegészítőhöz, amelyhez mellékelni kell az 1939—40. iskolai évről a beiratkozást, látogatást és iskolai gyakorlatot igazoló egységes bizonyítványt.

2. Abban az esetben, ha az illetők további halasztást akarnak kérni, augusztus 15-ig kötelesek ezirányú kérvényüket az illetékes hadkiegészítőhöz benyújtani. Kérvényük kiegészítésére mellékelniük kell az 1940—41. évi katonai adó befizetését igazoló nyugtát.

3. Akik a fenti hivatalos eljárásnak nem tesznek eleget, azokat november 1-én behívják katonai szolgálatra.

4. A tanulmányi halasztási kérvényt s a szükséges okmányokat csak az illetékes hadkiegészítő parancsnokságra lehet beadni s kérni kell a beadott kérvény iktatási számát, vagy ha postán küldötték, meg kell őrizni az ajánlott levél szelvényét.

5. Az 1941-es korosztályhoz s a régebbi korosztályhoz tartozó ifjak, ha halasztási kérvényüket beadták, kérniük kell a hadkiegészítőt, hogy bocsássa ki számukra a fényképes halasztási bizonyítványt, mert egyedül ezt a katonai igazolást fogadják el tőlük a vonatkozó időtartam alatt. A hadkiegészítőhöz ezért fényképet is kell beadni.

A nagyváradi pénzügyigazgatóság közleménye a hadmentességi adó befizetéséről

A katonai adóra vonatkozólag a nagyváradi pénzügyigazgatóság a következőket közölte: Az 1941-es korosztályú ifjaknak, akik tanul-

mányi halasztást kérnek, augusztus 15-ig kell igazolniuk a hadmentességi adó befizetését. A hadmentességi adót az illető nyilatkozata alapján vetik ki.

A régebbi korosztályú ifjak, akik már folytatják tanulmányaikat, előbb kötelesek a tanulmányi szabadság engedélyezését kérni, amit augusztus 15 és november 1 között fognak megadni. Ezek az ifjak jogosultak november 1-ig adóvallomást benyújtani, de egyben igazolniuk is kell az adóhivatalnál, hogy már megkapták a tanulmányi szabadságot.

Nem kötelesek katonai adót fizetni a következők:

- akik katonai szolgálatra testileg alkalmatlanok;
- akik azért kapnak halasztást, mert két vagy három testvérük katonaköteles abban az évben;
- akiknek testvérük katonai szolgálatot teljesít;
- a családfenntartók.

Ejtőernyőugrás tanulása erre a célra épített tornyokból.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
ORADEA, II. KÁROLY KIRÁLY-UT 5. SZAM.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldön: Egész évre 900, félévre 450, negyedévre 225, egy óra 75 lei.

Magyarországon: Egész évre 50 P. félévre 25 P, negyedévre 15 P. — Egyes szám ára 20 fillér, — vasárnap és ünnepen 24 fillér.

Postatakarékpénztári csekkszámánk sz.: 30.037.
Telefon: 12-27.

Kéziratokat nem őrzünk meg s nem adunk vissza

Néhány szó az olvasóhoz

Nap-nap után elismerő leveleket küldenek címünkre olvasóink, előfizetőink s mi örömmel, meglepedéssel látjuk, hogy megbecsülik, tisztelik azt a rendkívüli munkát és feladatot, amit manapság egy politikai napilap szerkesztése és kiadása jelent. Ezt a nagy munkát, ezt a nehéz feladatot csak az könnyíti meg a mi számunkra, hogy az eszmék és világnézeti összefüggések zürzavarában soha nem tértünk le arról az útról, amelyen közel egy évtizede elindultunk s a legnagyobb nehézségek és áldozatok árán is megőriztük azt a határozott világnézeti és szellemi irányvonalat, amely lapunkat mindenkor jellemezte. Igaz, hogy voltak vitatkozók és akadtak ellenkezők is; „jóakaratu“ figyelmeztetések hangzottak el, de mi mindenkor továbbhaladtunk a megkezdett úton, anélkül, hogy ingadoztunk volna, vagy befolyásolni engedtük volna magunkat. Az idő — úgyhisszük — igazolt bennünket s most örömmel látjuk, hogy tévedésüket belátva, tekintélyes olvasótáborunk körében azok is rendre jelentkeznek, akik mindezt ideig távolmaradtak, vagy félreálltak, s most felismerték, hogy az az ügy, amit képviseltünk és szolgálunk: a keresztény magyarság ügye.

Ennek az ügynek a szolgálatában azonban nem állanak rendelkezésünkre rendkívüli anyagi erők s ami anyagi erőforrásunkat illeti, egyedül és kizárólag olvasóinkra vagyunk utalva. Amikor lapunk előfizetési díját megállapítottuk, eleve tekintetbe vettük a keresztény magyar olvasókörzség szükségét és ehhez alkalmazkodtunk mindig és minden tekintetben. A mai rendkívüli időkben azonban jó és színvonalas napilapot csak akkor tudunk továbbra is adni, ha olvasóink is meghozzák azt az áldozatot, amely manapság talán nagyobb kötelesség a keresztény magyar sajtóval szemben, mint bármikor eddig. Mi vállaljuk a munkát és azt a nagy felelősséget, amely munkánkkal jár, de meg vagyunk győződve arról, hogy — az elismerés és megbecsülés mellett, amely csak megerősít és bátorít bennünket, — olvasóink sem feledkeznek meg kötelességükről. Ezért most, az esztendő fele utján azzal a kéressel fordulunk olvasóinkhoz, hogy rendezzék előfizetésüket, mert hiszen ezek az előfizetési díjak biztosítják lapunk mindennapi megjelenését. Kérjük azokat, akik elmaradtak az előfizetési díjjal, hogy hátralékokat egyenlítsék ki s többi előfizetőinkkel együtt rendezzék a második félévesztendő előfizetését is. Mindez nem jelent nagyobb anyagi áldozatot, akkor, amidőn egy színvonalas és tartalmas napilapot kapnak cserében, olyan napilapot, amely manapság már nem hiányozhat egyetlen keresztény magyar család asztaláról sem. Hisszük, hogy felhívásunk nem marad eredménytelen és olvasóink most is segítségünkre lesznek abban a nagy gondban, amit a lapkiadás jelent. Mi pedig továbbra is azt a szellemet igyekszünk szolgálni, amely lapunkat annakidején életre hívta és biztosított az irányvonalat, amit a „Magyar Lapok“ jelent a kisebb-ségi újságírásban.

A POSTA BIZONYOS MEGSZORÍTÁSOKAT VEZETETT BE. Bucurestiből jelentik: A posta igazgatósága a közönség tudomására hozza, hogy a körülmények miatt kénytelen volt bizonyos megszorításokat bevezetni a postai küldemények továbbítása terén. A megszorító intézkedések a postai küldemények továbbítására és szétosztására vonatkoznak. Így naponta kevesebb alkalommal szedik ki a postáládákból a leveleket s kevesebb alkalommal fognak járni a levélkézbesítők is. A postán, főként éjszaka, csökkentik az egyes osztályoknál a hivatalos órák időtartamát. A postaigazgatóság hozzáfűzi a közleményhez, hogy a közönség bizonyára megérti a szükségéből elrendelt intézkedéseket. A postaszervezet így szűkebb keretekben is mindent elkövet, hogy a megszorító intézkedéseket a közönség a lehetőségek szerint ne érezze meg.

Adományok. Horváth Ferencné részére Szentpály Gyula (Helyben) 100 leit adományozott. Rendelítési helyére juttatjuk.

* Dr Hevesi Béla belgyógyász, venerikus betegségek szakorvosa hazaérkezett és rendeléseit Nagyvárad, Piata Unirii 16. alatt (Banca Victoria mellett) újból megkezdte. Rövid hullám. Quarz. Electrotherapia. Rendel: 11—6-ig és este 8—9-ig.

A szállításoknál is le kell róni a kétszázalékos nemzetvédelmi adót. Nagyvárad. Saját tud. A pénzügyigazgatósághoz rendelet érkezett a két százalékos nemzetvédelmi adó ügyében. Eszerint a jövőben az áruszállításoknál akár vasuton, akár teherautón történik is ez a szállítás, igazolni kell a két százalékos nemzetvédelmi adó befizetését. A pénzügyigazgatóság tehát figyelmezteti az érdekelteket, hogy a rendelkezésnek tegyenek eleget és a szállítási okmányhoz csatolják a két százalékos nemzetvédelmi adó lefizetését igazoló bizonylatot is.

A NAGYVÁRADI PREMONTREI REND közli, hogy csütörtökön, július 4-én a premontrei templomban nem éjjel fél 11-től fél 12-ig, mint korábban közölték, hanem este 7 órtától 8 óráig lesz a szent óra.

Máramarosi erdőmunkások más megyében nem vállalhatnak munkát. Máramarossziget. Saját tud. A legutóbbi közigazgatási értekezleten fontos határozatot hoztak a megye téli tűzifa ellátása kérdésében. A CAPS 500 erdőmunkást akar munkába állítani és így az erdőmunkások más megyében munkát nem vállalhatnak. Ezenkívül 100 fuvaros állandó munkájára van szükség, hogy megoldják a megye aggasztó tüzfahiányát.

Elgázolt egy gyermeket a motorosvonat. Romanból jelentik: A romanmezei Dogata község vasútállomásán súlyos szerencsétlenség történt. A Buhaesti és Roman között közlekedő 6046. sz. motorosvonat elgázolt egy fiúgyermeket. Az áldozat személyazonosságát eddig még nem sikerült megállapítani. A motorosvonat nyomban lefékezett s minthogy a gyermek még élt, kórházba szállították. Állapota reménytelen.

Eljárást indítottak a zsaroló rendőr ellen. Bucurestiből jelentik: Az Universul jelentése szerint a fővárosi vizsgálóbírószakoság eljárást indított Constantin Cerbeanu közrendőr ellen, aki 2000 leit akart kizsarolni Tina Nicolae kereskedőtől. A rendőr azzal fenyegetőzött, hogy bezárátja a kereskedőt, ha nem fizet neki. A kereskedő nem retent meg az erőszakoskodó rendőrtől, följelentette s most a rendőr ellen eljárást indítottak.

Emelkelték az építőipari munkabérek Temesváron. Saját tud. Az építőiparban a munkabérek az általános drágulás miatt emelkedtek. Amíg azelőtt a gyakori kőműves évenként lelt órabért kapott, ez az órabért most huszonöt leire emelkedett, nyolc órai napi munka mellett.

Leégett egy fényképezési üzlet Bucurestiben. Bucurestiből jelentik: Az Elisabeta-ut 15. szám alatt levő fényképezési szaküzletben tűz ütött ki. Rövid percek alatt az egész üzlet lángokban állott s a tüzoltók csak a tűz helyszékkötésére szorítkozhattak. Félórán munka után megszűnt a veszedelem. Mint utólag megállapították, a tüzet a pénztároskisasszony hanyagsága okozta, aki égő cigarettáját vigyázatlanul egy könnyen lobbanó celluloid tekercsre dobta rá. A kár meghaladja a 100 ezer leit.

HIVATALOSAN CAFOLJAK A BUCURESTI HUSHIÁNYRÓL ELTERJEDT HIREKET. Bucurestiből jelentik: A főváros polgármesteri hivatala a következő közleményt adta ki: Azokkal az elterjedt hírekkel szemben, mintha július hónapra nem állana elég hűskészlet Bucurestii lakosainak rendelkezésére — megállapítjuk, hogy a városi vágóhídon zavartalanul folyik a vágás. — Itt írjuk meg, hogy a fővárosban ismét megújították a kenyér hivatalos árának szabályozására kiadott rendeletet. A rendelet értelmében a 700 grammos barna kenyér darabonkénti ára 8 lei, s az ugyanilyen súlyú fehér kenyér ára 10 lei. A viszontelárusítók a házhozszállított kenyér után sem számíthatnak több hasznot, mint darabonként 50 banit.

KIÖNTÖTT A DUNA TULCEÁNÁL. Tulceából jelentik: Az utóbbi napokban fokozatosan csökkent a Duna vízállása, azért az elmúlt éjszaka meglepődve vették észre a környéken lakók, hogy a Duna vize hirtelen emelkedni kezd. A hirtelen emelkedés oly veszedelmes volt, hogy a Duna vize kilépett medréből és Tulcea környékén nagyterületű szántóföldet árasztott el. Tulcea kikötőjének nagyrésze víz alatt áll. Az áradás tova terjedésének megállítására megtekintek minden szükséges intézkedést.

Bérbeadja a vasut a temesvári Terminus-kávéház helyiségeit. Temesvár. Saját tud. Amikor annakidején a nagypályaudvarral szemközti Terminus-szálló a vasut tulajdonába került, az új bázulajdonos azon volt, hogy a szállót és kávéházat megszüntesse. Egy évnél tovább használatlanul állt az épület, amikor aztán a vasuti gazdasági osztály került Aradról Temesvárra s ebben az épületben nyert elhelyezést — utóbb a forgalmi iskolát is a Terminus-palotában rendezték be. Szó volt közben, hogy a temesvári vasutigazgatóság Aradon lévő hivatalait is áthozzák ebbe az épületbe és már ilyenértelmű rendeletek is napvilágot láttak. Ugylátszik azonban, hogy azért, mert az épület átalakításához szükséges pénzösszeg kiutalása nem történt meg, a vasutigazgatóság most árlejárást írt ki az épületben lévő nagy földszinti — volt kávéházi — helyiségek bérbeadására. A vesenytárgyalást július 25-én leleltört tartják meg a temesvári vasutigazgatóság épületében.

Egy millió leit sikkasztott az ilfovi törvényszék egyik jegyzője. (Bucuresti. Universul.) Az ilfovi ügyészségre följelentés érkezett Bogdan Andrei törvényszéki jegyző ellen. Bogdan ugyanis az ilfovi törvényszék negyedik szekciójának a jegyzője s ilyen minőségben nála helyezték le-tétbe a különféle pörös ügyekben a vitatott összegeket, amíg döntések nem történtek. Bogdan körülbelül egymillió leit szedett össze a pereskedő felektől — s az összeget elsikkasztotta. A sikkasztó törvényszéki jegyzőt saját törvényszékének ügyésze tartóztatta le. Most a körül a jogi kérdés körül folyik a vita, hogy közpénzek sikkasztásáért, vagy hivatalos hatalommal való visszaéléseért indítsák meg az eljárást ellene.

Jugoszlávia első követe elindult Moszkvába

Belgrádban feltűnő házkutatás folyt le egy külföldi alapítású társaságnál és Stohovics volt miniszternél

Belgrádból jelentik: Gavrilovics Milán, Jugoszlávia újonnan kinevezett moszkvai követe a követség tagjaival elindult Belgrádból, hogy Moszkvába utazzék.

Belgrádból jelentik: A jugoszláv fővárosban hivatalos jelentést tettek közzé arról, hogy a belgrádi rendőrfőkapitányság házkutatást végeztetett az ABC-társaság székházában. Ennek a szervezetnek alapítója és igazgatója Hanau Gyula külföldi állampolgár, aki ellen nemrég kiutasítási végzést adtak ki. Átkutatták Stohovicsnak, a volt Stojadinovics-kormány egyik tagjának lakását is. A jelentés szerint bizonyos anyagokat lefoglaltak és a vizsgálat tovább folyik.

Olasz hivatalos körök a délkeleteurópai béke fenntartásáról.

Rómából jelentik: A délkeleteurópai helyzetrel kapcsolatban illetékes olasz körökben ismételt hangoztatják, hogy Olaszország Európának a részén a béke fenntartását óhajtja. Olaszország baráti kapcsolatai változatlanok maradnak. A tengelyhatalmaknak és barátaiknak az az érdekük, hogy a béke Délkelet-Európában fennmaradjon.

Irak külügyminisztere Szíriában.

Beirutból jelentik: Irak hadügyminisztere Törökországból hazatérőben Beirutban megbeszélést folytatott Pauax szíriai francia főbiztossal. A megbeszélés a francia főbiztos kezdeményezésére történt.

P. Wimmer Anzelm:

Magnificat

A híres szónok előadásai a Szűzanya hálaadó énekéről. Kiváló prédikációanyag.
Ára 137 lej és portó.

Ismét módosították a szőlő-adó törvényét

Hiányosnak bizonyult az 1939-iki vonatkozó adó-törvény

Bucarestből jelentik: Az 1939. április 1-én kihirdetett adótörvény hiányosságai az egy évi gyakorlat alatt mutatkoztak. Elsősorban a három-ezer leies hektáronkénti évi adó magának bizo-

Szeplős, foltos, kiütéses, pattanásos, ráncos, miltesseres arcbőr, bársonysima, tiszta, üde, rózsás, tetszetős, vonzó és szép lesz a Génusz arckrém használatától. — Egy tégely esteli vagy nappali arckrém 50 lei. Génusz puder 45 lei. Génusz szappan 25 lei. Készíti és postán szétküldi utánvétellel **Földes Gyógyszertár, Arad.** Levelezőlapon megrendelhető.

nyult a mai szőlőművelési terhek mellett, a másik tapasztalat az, hogy a pálinkaforgalom ellenőrzése és a bor fogyasztási adója nagy közigazgatási szervezet igényelt és a pénzügyi kiadások még így sem voltak mindenkor fedezhetők.

Mindezek figyelembevételével új törvény je-

lent meg, mely fentemlített törvényt módosította.

Az új szőlőművelési adó hektáronként kétezer leit állapít meg a nemesen (oltott) termő szőlőknél, míg évi háromezer leit a direkttermő szőlőknél. — Az új szőlőbirtok az ültetéstől számított 5 éven át mentes ezen adótól. A hektáronkénti adón kívül a szőlőbirtok mentes minden járulékos adótól és supracota alól. Mentés a hektáronkénti adó alól a felusi háztartásokkal kapcsolatos szőlő, ha területe az egynyolcad hektárt (négy száz négyszögöl) meg nem haladja.

A tervek szerint ebből az adóból 450 millió lei fog befolyjni, amelyből 30 százalék esik az általános állami költségvetés javára, míg 20 százalékot szőlőművelési költségnökre és 20 százalékot pedig direkttermő szőlők fölvasárlására fordítanak. A törvény már a folyó költségvetési évben alkalmazást nyer. Ugyanekkor — tehát már erre az évre — a nemesen termő szőlők után hektáronként 500 leit tartozik a szőlőbirtokos fizetni, amely szőlő frissítési célokra használatik.

Este 8 óráig be kell fejezni a mozgószínházi előadásokat

Nagyvárad. Saját tud. A belügyminiszter kiegészítő rendeletet adott ki a tegnapi már megjelent záróra rendeletről.

Eszerint a jövőben a mozielőadásokat 20 óráig (este 8 óráig) be kell fejezni.

A rendelet ismét hangsúlyozza, hogy szerdán az összes kávéházak, klubok egész nap zárva tartandók, az utcán csoportosulni tilos, négy embernél több nem gyülekezhetik. Közli még a kiegészítő rendelet, hogy az utcai ellenőrzéseket a legszigorúbban folytatják, mindenki hordja tehát magával arcképes személyazonossági igazolványát, valamint a katonai helyzetét igazoló iratokát.

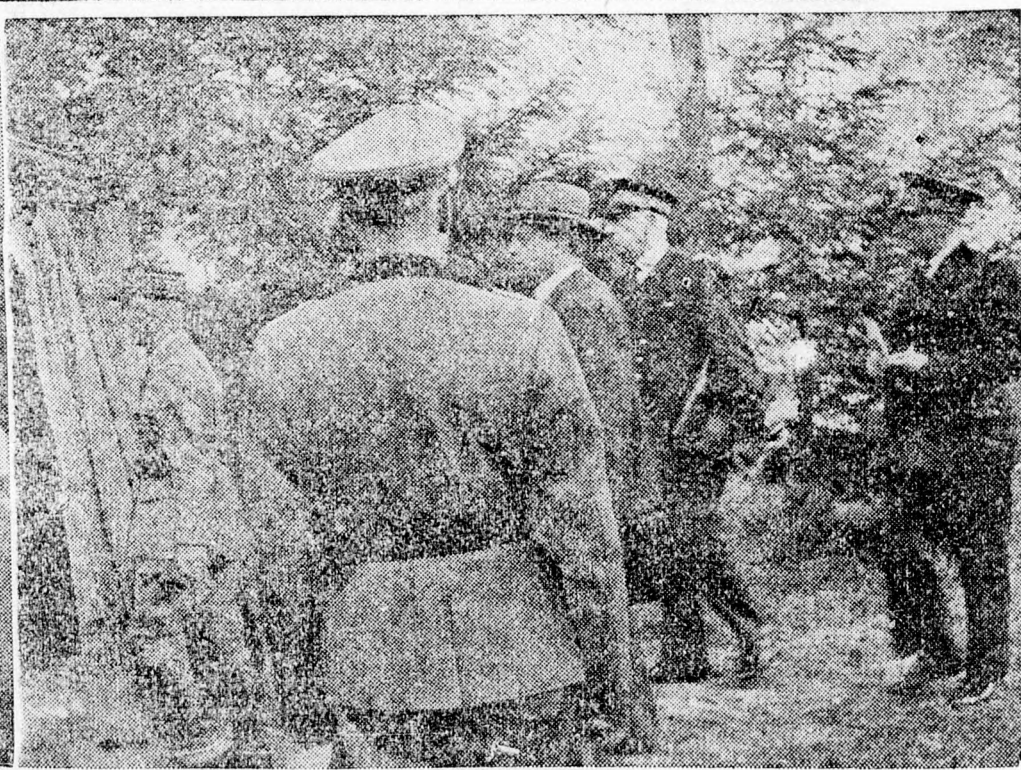
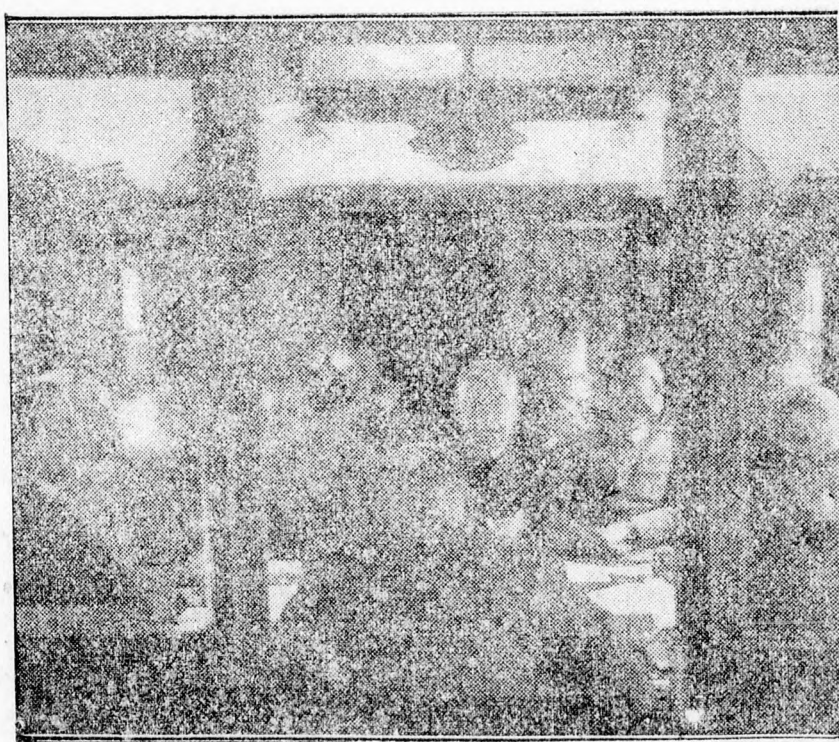
*****

Az oradeai mozgóképszínházak műsora:

APOLLÓ: SCHERLOCK HOLMES UTOLSÓ KALANDJA.

DORIAN: I. RIO CSILLAGA. II. AZ UTOLSÓ ROHAM.

Képek a világtörténelmi jelentőségű tárgyalásokról

Mint ismeretes, június 22-én kezdődtek meg a compiegnei erdőben a francia-német fegyverszüneti tárgyalások, ugyanott, ahol 1918 november 11-én aláírták a Németországra lealázó feltételeket. A mostani, világtörténelmi jelentőségű aktusról most érkeztek meg az első felvételek. Első képünk a szalonkocsihoz érkező francia delegátusokat ábrázolja, második képünk a szalonkocsi belsejében készült, a harmadik képen a francia kiküldöttek: *Huntziger* tábornok, *Noel* követ, *Leluc* altengernagy és *Bergeret* légügyi tábornok láthatók, amin a világtörténelmi jelentőségű szalonkocsit elhagyják.

Könyvismertetés

Dr Eröss Alfréd: **Mailáth püspök lelki arca**
Vasárnap, 1940. 39. old.

Dr Eröss Alfrédnek a „Vasárnap” áprilismájusi számában megjelent tanulmánya egy iv terjedelmű kis füzet alakjában jelent meg, mint különnyomat. A kis füzet címe: Mailáth püspök lelki arca. Dr Eröss Alfréd rövid ceruzavázlata a nagy püspök halála után folyóiratokban és napilapokban megjelent hosszabb-rövidebb írások csoportjába tartozik. Erre vallanak az alcímekkel rövid fejezetekre való tagolása is a sokszor szakszerűen egymásmelléállított apró epizódok friss, de mégis nyers színtelje. Valami azonban feltűnik ebben a kis füzetben és éppen ez az, amiért terjeszteni és olvasni kell. Az apró fejezetek egymásutánja egy nagy összefoglaló, komoly életrajz vázlata lehet. A rövid fejezeteket ki lehet és ki kell tölteni szorgalmas, főképpen szívből, szeretetből végzett munkával. Feltűnnek továbbá azok a fejezetek — egyik-másik igen sikerült és nagyon szép, — amelyek a nagy püspök egyéniségét, jellemét, arányait és fogyatékosait érintik.

Csak érintik, mondok, mert a szerző kezét a fiú kegyelet, a nagy főpap közvetlen közelségében és gondoskodása alatt kialakult papi lélek finom ösztöne vezette. Ebből a tartózkodó finomságból túl erősen hallatszik ki a „sötét vonások” emlegetése. Az utolsó fejezet arra enged következtetni, hogy Erdély katolikussága nem fog megelégedni nagy halottjáról. Ezért dr Eröss Alfréd kis füzetét azokat a füzeteket juttatja eszünkbe, amelyeket boldogáavatások alkalmával osztogatnak a hívek között. Ha nem csalódnunk, ebben a hasonlóságban ismerjük az szerző igazi, legbensőbb szándékát.

A kis füzet ára 12 le. Megrendelhető könyvostályunknál. (k. n.)

Elveszett a szovátai előszezon

Világhírű erdélyi fürdő a világesemények sodrában

Fellendült a szovátai ingatlanok értéke

Szovátafürdő, június hó.

Nem jó tizenharmadikán utazni. Nem vagyok habonás, de mégis azt mondom most, hogy nem jó ezen a napon vonatra ülni.

Mint hosszú idő óta minden évben, az idén is Szovátán töltöttem a szabadságom egy részét. Abban a meggyőződésben ültem fel a gyorsvonatra június 13-án reggel, hogy délután 5 órakor már Szovátán leszek, hiszen június elsején rendszerint „beindítják” a fürdővonatot. Küküllőszögön van a csatlakozás. Az ottani hordár azonban melankólikus egykedvűséggel mondja, hogy a fürdővonat még nem közlekedik és csak négy óra múlva megy a legközelebbi vonat... és éjjel fél 11 órakor érkezik. Ez volt az első pech. De következett még aztán több is.

Gyönyörű csillagos ég alatt kocsikáztunk fel a fürdőtelepre. Közben a jó öreg székely kocsis felvilágosít, hogy villanyvilágítás még nincs, vendég még nincs, de drágaság az már van.

Megérkezünk a villa elé. Sötét minden ablak és zárva minden ajtó. Hiába kiabálják a házvezetőnő nevét, aki tizenöt éve szolgál a villában, nem

jön. Ellenben a szomszéd villa egyik ablaka kivilágosodik. Előkerül az ott lakó házmesterné — ez is régi ismerős, — aki tudja, melyik fürdőigazgatósági úr őrzi a villa kulcsokat. Felveri az öregurat, de a kulcs lent van az igazgatósági épületben. Sehaj! A szomszéd házmesterné alkulesot hoz és annak a segítségével sikeresen be is hatolunk a házmester villájába. Ez se történt meg még eddig.

Az idén elmaradt az előszezon

Ilyen előzmények után érkezett meg másnap reggelre a házvezetőnő is és a ház tája hamarosan rendezes képet öltött. De a fürdő, sajnos, nem. Más nyarakon június közepén már eleven élet folyt Szovátán, a villák tele voltak nyaralókkal. Az idén a világesemények hatása szomorúan érzett Szovátán is. Alig lézengett egy pár ember a fürdőn, pedig az időjárás olyan kedvező volt, mint ritka szezonkezdetkor. Csend, béke és nyugalom fogadta a vendéget a Cseresznyés hegy alatt s a világ minden nyomorúsága, háborúja, gyűlölködése mintha csak szétfoszlott lidércnyomás lett volna, mindenre megnyugvást adott a szovátai erdők, tavak csendje.

Pensiók — pensió nélkül

Ha azonban az érdekelt villa- és penziótulajdonosok szemével mélyebben nézünk a dolgok mélyébe, Szovátán is érezhetjük az európai háború hatását. Elsősorban is a rendkívüli drága-ágon, ami a piaci árakat ijeszten megnövelte. A fürdő alatt él a népes, tehető nagyközség, a termelő népsztyálya tehát közel volna. A tavaszi fagyok és árvizek következtében azonban minden visszamaradt s még az erdei gyümölcsök is gyengén teremtek. Ennek következtében egy liter számocáért 40 leit, egy liter cseresznyéért 50 leit kértek, egy méter fa 280 le (nem is előrangú vágás), egy kicsi csirke 120 le, tejfelt alig kapták, a tej azonban olcsó és jó.

A piaci árak bizonytalansága mellett a penzió tulajdonosokat az új adógonok is terhelik. Ugyanis a penziók konyháira, új, igen magas adót vetettek ki, úgyhogy a legtöbb régi penzió-tulajdonos jó előre lemondott arról, hogy a vendégeknek reggelin kívül kosztot adjon, mert a bizonytalanságok között nem vállalhatták az adóterhetek akkor, amikor a vízdíjat és a villany pauszlékat is 20 százalékkal emelték. Ilyen körülmények között a szovátai közbirtokosság kérésnyit intézett a pénzügyi kormányhoz, kérve, hogy ne a tavalyi adóalapot számítsák, mert az előszezon elveszett és már csak a főszezon két hónapjára számíthatnak — ha számíthatnak. Most a gazdag beszarabiai zsidó menekültektől várják a holt-szezon megmentését.

Emelkedett az ingatlanok értéke

Az ingatlanok értéke a rossz előszezon dacára is, emelkedő irányzatot mutat. Példa erre egy, a főútvonaltól elég távol eső, tisztán fából épült egyemeletes villa, amelyet az idén tavaszon fél millió leiert akart megvásárolni valaki. A tulajdonos azonban nem adta, bár az ajánlattevő nyomban hatszáz ezer leit ígért a villáért. Hatszáz ezer lei pedig sok pénz ma, még Szovátán is, ahol az idén nehezebben indult meg a vendégjárás következtében a pénzforgalom.

De talán megindul.

Ez még a közeljövő titka.

Ebben reménykedik sok-sok szovátai penzió-tulajdonos, sőt, maga a fürdőigazgatóság is.

(H. Ö.)

Szolgálatos gyógyszerárak

Szerdán Nagyváradon a következő gyógyszerárak tartanak éjjeli szolgálatot:

Mátyás király, Str. Vlahuță No. 46. Telefon: 21-34. (Ajtay).

Irgalmasok, Bulevardul Regele Ferdinand 27. Telefon 11-84.

Minerva, Piața Unirii.

Salvator, Str. Alexandri. (Németh). Tel. 16 07.

Sabina, Piața Mihai Viteazul. Telefon 15-28.

Gyermekszemek így látják a háborús Romát

— Heljai Imre és Róbert levele a légiriadóróról és a rigolyás vén tanítónőről —

A fegyverszünet végét vetett a háborúnak. Olaszországban is pihennek a fegyverek. Előtte sok indokolt félelem és remény: ébrett az Örök Város sorsa iránt. Sokan gondoltak arra, hogy a háború elvakult fúrni kiméletlenül párohannak az évezredek alkotásaira a kőbe és márványba vésett történelmi. Rómában azonban nemcsak műemlékek vannak, hanem élő emberek is laknak. Közülük néhány millió lakosa van ma Romának és a másfél millió római között jónéhány honfitársunk is átélte Róma háborús izgalma, amikor ellenes repülő közelitnek, megszólalnak a szíriának és eldördülnek a légvédelmi ágyúk.

A két Heljai-fiú, akiket egyszer edesanyjuk már bemutatott olvasóinknak, nagyapának, nagymamának írt leveleiben számol be Róma háborús képeről. Kis diákok levelei ezek, amelyekben az iskolákban folytatott harc, a verseny talán még fontosabbnak látszik, mint az éjszakai légiriadó.

Közreadjuk ezeket a leveleket, mert a mi felfordult világunk képe tükröződik bennük gyermeki szemek őszinte objektívon keresztül. Borzalmas valóságok mutatkoznak meg könnyes mosolyra indító gyermekei naivitással. A ma gyermeke mindenütt Rómában is az élet legkomolyabb iskoláját járja. Milyen életet alakít majd magának ez a légiriadó és türelmetlen vénkisasszonyok rigolyái között hányódó gyermeknemzedék? Próbáljuk kiolvasni Imre és Róbert leveléből.

ÉDES JÓ NAGYMAMÁM ÉS NAGYAPÁM!

Már régen akarok írni, hogy megírjam a vizsgák eredményét, mert tudom, hogy várjátok. Azt hiszem, hogy meg lesztek velem elégedve, mert tiszta jeles lettem és így jövőre tandíjmentesen tanulok tovább. Apa nagyon örült ennek és 100 lirát ajándékozott nekem, amit betettem a betétkönyvembe, ahol már 100 líram van összegyűjtve eddig. Csak ketten mentünk át tandíjmentesen az osztályban és negyven fű közül tizenegyet megbukott.

Azt hiszem, tudjátok, hogy mi is megkezdtek a háborút és már három éjjel volt riadó itt Rómában. Nem lehet tudni, hogy mikor fognak bombát dobni reánk is; a múlt éjjel olyan közel voltak a repülők, hogy ágyúztak is rájuk. Hát volt is izgalom elég azon az éjjelen nálunk is, mert Dórika felébredt és megijedt egy kicsit. Azt mondtuk neki, hogy tűzijáték van, mert a Duce nevenapját ünneplik. Bizony, félelmetes a sötét éjszaka, aztán a

bűg szíriának, a kiabálás az utcákon, hogy zárják le a villanyokat, aztán a futkosás az egész házban. Az emberek futnak a pincébe, aztán az ágyúk dörögnek, hol közelebből, hol messzebből. Mi nem megyük le a pincébe, mert a két kicsi nagyon megijedne, hanem Istenne bizzuk magunkat és reméljük, hogy Romát nem fogják bombázni, mert nyílt városnak lett nyilvánítva.

Mikor ágyúztak, lelöttek egy angol repülőgépet, amely a közeli repülőterünket akarta bombázni. Ez a repülőter Nagymama lakásától nem messze van. Azonkívül egy ágyúgolyónk nem robbant fel, hanem visszacsúszott egy ház sarkára az állomás mellé és berepült egy ablakon, neki a tűzfalnak, ott egy méter széles lyukat vágott és úgy robbant szét. Szilánkjával a szemben lévő házat is megrongálta. Néhányan megsebesültek. Ma éjjel is zúgtak a szíriának, de ágyúzásra itt nem került sor, mert nem erre jöttek az ellenséges repülők.

Írtatok az ottani eseményekről, főképpen hogy létetekről... Mamuci rendben megkapta az újságokat és leveleiteket is.

Kezeteket szeretettel csókolja

IMRE

A mama megjegyzése:
Róma, 1940 június 17-től 19-ig írta.

*

ÉDES JÓ NAGYAPÁM!

Tudatlak, hogy szerencsésen én is átmentem a vizsgákon jó eredménnyel, de nem tandíjmentesen. Nálunk negyvenkettő közül csak tizenhárom mentünk át, a többi mind megbukott; hát velem is meg lehatsz elégedve, mert az angol nyelv nehéz ám és azt is kell tanulni. Ezenkívül a tanárnőm egy ideges vénkisasszony, kevés türelme van. Az Imre tanárnője még csak most kezd a tanárkodást és így nagy az ambíciója a fiúkkal.

Unalmas most a vakáció, mert nem lehet menni sehova fürödni vagy kirándulni. Sokasem lehet tudni, hogy mikor szólalnak meg a szíriának és ilyenkor mindig otthon kell lenni. Mamuci sokszor nagyon ideges és azt akarja, hogy mindnyájan együtt legyünk, ha vesély van és ha kell, hát együtt haljunk meg... Reméljük, hogy nemsokára vége lesz a háborúnak és boldogabbak lehetünk. Aztán nem lesz több háború, mert igazságos békét jognak kötni végre... Várva híreiteket, leveleiteket szeretettel csókoljuk mindnyájan. Urókatok

RÓBERT

LEGUJABB

Országos gyásznapi Romániában

Bucurestiből jelenti a rádió: A nemzeti gyásznapi megrázta az egész román nemzetet, amely hatalmas megpróbáltatásokat kell elszenvedjen. A rádió hírszolgálati beszámolójában ezeket mondotta:

— Nem keseredünk el, lelkünk erős marad. Vértük a szívünk, de lelkünkben férfisan viseljük el a sorscsapásokat. Földünket megpróbáltatások érhetik, de a nemzet egységes marad igazságában és az ország sérthetetlenességében vetett hitében.

A szerdai gyásznapi alkalmával egyébként Bucurestiben éppen úgy, mint az egész országban, felleobogózták a házakat és megszólaltak a harangok. A nemzetiszínű lobogókat gyászleppellel vonták be. Déli 1 órakor egy percre leállt az utcai forgalom s a lakosság 1 perces áhítattal tanusított. A kávéházak, klubok és cukrászdák egész nap zárva tartottak.

Ujabb intézkedések a menekültek részére.

Bucurestiből jelenti a Rádió: A beszarabiai és bukovinai intellektuális propagandairodát állították fel a fővárosban. Az iroda már megkezdte működését. — A pénzügyminiszter intézkedett,

hogy a menekült nyugdíjasok felvehessék illetményeiket azon a helyen, ahol letelepednek. Akik nyugdíjleveleiket elvesztették, új nyugdíjlevelet állítanak ki. — Az IOV és a nyugdíjas front-harcosok júliusi nyaralása elmarad. — A menekült katonai előképzősöket a városoktól kapott otthonokban helyezik el azok az előképzős központok, ahova az illetők menekültek.

A bucaresti Román Opera július 5-én megkezdte előadásait.

Beosztották a menekült bírói kart.

Bucurestiből jelenti a rádió: Az igazságügy-minisztérium rendelete értelmében a bírói testületnek a Beszarabiából és Bukovinából elmenekült tagjait mint kiküldött bírókat osztották be az ország meghatározott bírósági szerveihez. A minisztérium felkéri az érdekelteket, hogy új munkahelyüket a lehető legrövidebb időn belül foglalják el.

A nemzetnevelésügyi minisztérium 1 millió leies segínyt adott.

Bucurestiből jelenti a rádió: Petre Andrei nemzetnevelésügyi miniszter a tantestületek menekült tagjainak félévessegére egy millió lei rendkívüli segélyösszeget állapított meg. A tantestület tagjai ezenkívül fizetésükre kölcsönt vagy előleget is kaphatnak a fővárosi tantestületi központban.

Összehívják a francia nemzetgyűlést

A francia földművesek és diákszövetségek hűségnyilvánítása Petain kormánya iránt

Vichyből jelentik: (Havas.) A francia szenátusnak és kamarának legközelebb döntenie kell annak a határozatnak a megszövegezéséről, mely kimondja a nemzetgyűlés egybehívását. A nemzetgyűlésre járul az a feladat, hogy végrehajtsa az ország vezetésében a mostani helyzet követelte változtatásokat. A nemzetgyűlés megfelelő hata-

lommal ruházza majd fel a kormányt az újjáépítés érdekében.

Másik vichy-i jelentés hangoztatja, hogy Pétainhez a francia parasztek hódoló és hűségfeliratot intéztek. A feliratban biztosítják a tábornagyot teljes bizalmukról. Hasonló feliratban biztosították hűségükről a francia diákszövetségek is a Pétain-kormányt.

Német kézre kerültek az európai háborúról kidolgozott angol-francia haditervek összes okmányai

A német csapatok nagyfontosságú zsákmánya egy Loire-menti csatában. — A berlini külügyminisztérium újabb Fehérkönyvben közzéteszi a leleplezett terveket

Berlinből jelentik: Érdekes és feltűnést keltő jelentést közöl a Német Távirati Iroda. Eszerint a Loire mentén hirtelen előnyomuló német csapatok La Charité közelében egy vasúti kocsiban zsákmányul ejtették a francia és angol vezérkaroknak az okmányait, amelyek a jelenlegi háború egész haditervét magukban foglalják. Az okmányokat a német külügyminisztérium külön ki fogja adni Fehérkönyv alakjában. Addig is a német lapok ezeket a rendkívül érdekes okmányokat folytatásokban közölni fogják.

Ezek az okmányok annál is inkább fontosak, mert világot vetnek az angol és francia hadvezetőségnek a háború kiterjesztését célzó terveire. Az okmányok tanuskodása szerint elsősorban a Skandináv félszigetet akarta az angol és francia vezérkar minden áron háborúba vonni, hogy ezáltal a szövetségesek újabb tíz hadosztályt nyerjenek. A Skandináv-félsziget háborúban való részvételének egyik távolabbi célja az lett volna, hogy Németországot mindenáron elzárják a svéd acéltól, vagy ha ez nem lett volna lehetséges, úgy a tervek értelmében az acélüzemet pusztították volna el.

Másik irányban ezek az okmányok arra vetnek igen érdekes világosságot, hogyan akarta az angol-francia hadvezetőség a háborút a Balkánra kiterjeszteni. Nevezetesen: Jugoszláviát, Törökországot, Romániát és Görögországot akar-

ták a háborúba minden áron bevonni, hogy ezáltal újabb száz hadosztályt vonultassanak fel a németek ellen.

Közelről szerepelt az angol-francia hadvezetőség háborús tervében a romániai petrolleumforrások megsemmisítése, valamint a bakui és batumi orosz petrolleumforrásoknak Németország elől való elzárása is. Gamelin, a francia hadsereg generalisszimusa — az okmányok tanúsága szerint — külön parancsban hagyta meg ezeknek a terveknek a legrövidebb titokban tartását.

Dán küldöttség Moszkvában.

Moszkvából jelentik: Molotov szovjet külügyi népbiztos fogadta a Moszkvában tartózkodó dán kereskedelmi küldöttség vezetőit.

Amerika visszatartja saját maga részére a hadianyagokat.

Washingtonból jelentik: Roosevelt elnök aláírta azt a törvényt, mely az Egyesült Államok hadseregének nélkülözhetetlen hadianyagok, lőszer és hadieszközök kivételét engedélyhez köti. A törvényben főként a fémek, vegyi szerek, repülőgépalkatrészek, páncéllemezek, gépek és számszámok szerepelnek.

November 25-ig felfüggesztették a 6 hónapnál kevesebbre elítéltek büntetését

Bucurestiből jelenti a Rádió: Az igazságügy-miniszter az ország valamennyi ügyészségének tudomására hozta, hogy a mozgósítási törvényre és a folyamatban lévő mezőgazdasági munkálatokra való tekintettel, a kevesebb, mint hat hónapi elzárásra ítélt büntetését november 15-ig felfüggesztik.

Csak a posta szállíthat levelet és csomagot

Bucurestiből jelenti a rádió: A posta vezérigazgatósága az érvényben levő törvények alapján szigorú felhívást adott ki, amelynek értelmében magánzemélyek semmilyen körülmények között nem szállíthatnak, vagy továbbíthatnak csomagokat vagy leveleket. A posta szigorú ellenőrzést fog bevezetni és a kihágókat megbüntetik, a küldeményeket pedig elkobozzák.

Japán lapok híre:

Anglia és Amerika titkos flotta-egyezményt kötött egymással

Tokióból jelentik: A japán lapok úgy tudják, hogy küszöbön áll Anglia és az Egyesült Államok közötti csendes-óceáni titkos flotta-egyezmény megkötése. A Kokumin Sinbun című lap szerint az egyezmény az amerikai és az angol hajóhad védelmi berendezésének közös mozgósítását veszi tervebe. A japán külügyi hivatal szóvivője ezekkel a sajtóhírekkel kapcsolatban kijelentette, hogy hivatalos japán helyre erről az egyezményről még nem érkezett felvilágosítás.

Gyászistentisztelet Balbo tábornagy lelkiüdvéért

Budapestről jelentik: A hősi halált halt Balbo tábornagnak lelkiüdvéért a budapesti Szervita-téri templomban szerdán délelőtt gyászistentiszteletet tartottak. A szertartáson jelen volt a magyar honvédelmi miniszter, a vezérkari főnök, egy tábornoki és egy katonafiszti küldöttség, valamint egy tisztagu repülő-tisztiküldöttség. A gyászistentisztelet alatt a magyar honvédségi légió repülőrajai tisztelegő repülést végeztek a templom felett.

Apeáhidetések

Adás-vétel

Henteser,
garantáltan tisztá, jó
karban eladó. Nagy-
várad, Str. Strámba 5.

Eladó

egy egész és egy féles
női bicikli, Oradea-
Nagyvárad, Calea Rui-
nelor 9. Petőfi-utca
folytatása.

Lakás

3 szobás
utcai lakás, fürdőszobá-
val eladó. Nagyvá-
rad, Str. Delavrancea
12. szám.

Üres szoba

azonnal kiadó. Ora-
dea-Nagyvárad, Str.
Andrei Muresan 9. sz.

Kiadó

augusztus 1-re modern
2 szobás, előszobás la-
kas. Oradea, Strada
Madridului 4. szám.

Kiadó

azonnal butorozott szo-
ba fürdőszobával. —
Oradea-Nagyvárad, Str.
Averescu 37. szám.

Állást keres

Házvezetőnek
menne szerény igényű,
obb nő, plébániára és
vidékre is. Fehér Mária
Oradea-Nagyvárad, Mi-
lon Pompiliu 9. szám.

Készült a Szent László-nyomda Rt. körforgógépén
Oradea-Nagyvárad, II. Károly király-út 5. szám.

CENZURAT